



Semmelweis Egyetem

A Semmelweis Egyetem
polgárainak lapja

XXIV. évfolyam 9. szám 2023. december

Heten kaptak
díszdoktori címet az idei
Doctor Honoris Causa
ünnepségen



Tudományos
elismeréseket adtak át
a Semmelweis Egyetemen



Premier előtt mutatták be
az egyetemen Koltai Lajos
Semmelweis-filmjét



Könyveink megvásárolhatók a Legendus Könyvesboltban, illetve a Líra Kereskedelmi hálózaton belül az egész országban, de egyre nagyobb igényt elégít ki webshopunk is.

ÚJ!

Dr. Csósz Éva (szerk.)

BEVEZETÉS A PROTEOMIKÁBA

a fehérjék korszerű vizsgálata

A célunk az volt, hogy egy olyan könyvet készítsünk magyar nyelven, amelyből a proteomika iránt érdeklődő képet kaphat a proteomika alapvető kérdéseiről és kihívásairól, információhoz juthat az egyes főbb proteomikai módszereket illetően, vagy elindulhat a proteomikai kutatások kihívásokkal teli, de jelentős eredményekkel kecsegtető útján. Az egyes fejezetekben közérthető módon és szemléletesen próbáltuk a legfontosabbnak ítélt témaköröket bemutatni, alapismereteket nyújtva az érdeklődőknek, és irányt mutatva az elmélyülni vágyóknak.

■ B5 ■ 192 oldal ■ Ára: 5000 Ft

Buday László, Nyitrai László, Perczel András (szerk.)

EZERARCÚ FEHÉRJÉK

Azoknak ajánljuk, akik tudományos igénnyel fordulnak a fehérjék felé, legyen bár biológus, kémikus vagy orvostanhallgató, doktorandusz, posztdoktor, kezdő vagy érett kutató. Célunk, hogy felhasználják a fehérjék vizsgálatáról az itt megszerzett ismereteket, tudásukat továbbadják, s ezáltal a szerzőkkel és a szerkesztőkkel együtt hozzájáruljanak a fehérjetudományok szélesebb körben történő terjesztéséhez. Meggyőződésünk, hogy a jövő nemzedékének nagy szüksége lesz a fehérjékkel kapcsolatos tudományos jártasságra, hiszen a fehérje-biotechnológia súlya folyamatosan nő a gyógyszeriparban, a zöld- és polimerkémiaiában, az élelmiszeriparban és az egészségtudományok területén.

■ B5 ■ 960 oldal ■ Ára: 14000 Ft*



Könyvek

E-könyvek

Folyóiratok

Apropó

Poszter Box

Semmelweis Kiadó

1089 Budapest, Nagyváradi tér 4.

LEGENDUS KÖNYVESBOLT

1089 Budapest, Nagyváradi tér 4.

Tel.: 210-4408, 459-1500/56353

E-mail: info@semmelweiskiado.hu

w w w . s e m m e l w e i s k i a d o . h u

* Kedvezményes árainkról tájékozódjon honlapunkról és a Legendus könyvesboltban!

Semmelweis Egyetem

Az Orvosegyetem jogutódja.
A Semmelweis Egyetem
polgárainak lapja

Megjelenik havonta

Felelős kiadó:
Dr. **Merkely Béla**

A szerkesztőbizottság elnöke:
Dr. **Romics Imre**

romics.imre@med.semmelweis-univ.hu

A szerkesztőbizottság tiszteletbeli elnöke:
Dr. **Fejérdy Pál** professor emeritus

A lapszámot szerkesztette:

Szepesi Anita

szepesi.anita@semmelweis.hu
Telefon: 06-30-016-4504

Szerkesztőség:

Semmelweis Egyetem

Kommunikációs Igazgatóság
1085, Budapest Üllői út 26.

E-mail: hirek@semmelweis-univ.hu

Olvasószerkesztő:

Urban Beatrice

beatrice.urban@gmail.com

A szerkesztőbizottság tagjai:

Fajt Mónika (EKK)

fajt@emk.semmelweis.hu

Dr. **Földesi Renáta** (PAK)

foldesi.renata@semmelweis-univ.hu

Dr. **Hermann Péter** (FOK)

hermann.peter@dent.semmelweis-univ.hu

Dr. **Kardon Tamás** (NTI)

kardon.tamas@med.semmelweis-univ.hu

Dr. **Karlinger Kinga** (ÁOK)

karlinger.kinga@med.semmelweis-univ.hu

Dr. **Kerkovits Nóra** (DÖK)

kerkovits.nora@med.semmelweis.hu

Kormos Ágnes

kormos.agnes@semmelweis-univ.hu

Dr. **Köteles István** (GYTK)

koteles.istvan@pharma.semmelweis-univ.hu

Dr. **Polgár Veronika** (ETK)

polgarv@se-etk.hu

Pop Alexandra (HÖK)

popalexandra48@gmail.com

Dr. **Szabóné Balogh Clarissa**

claris@freemail.hu

Szepesi Dóra (MKF)

szepesi.dora1@semmelweis.hu

Tölgyesi-Lovász Krisztina (Doktori Iskola)

tolgyesi-lovasz.krisztina@semmelweis.hu

Dr. **Voszka István** (ÁOK)

voszka.istvan@med.semmelweis-univ.hu

Címlapfotó: **Kovács Attila**

Az újságot kiadja a **Semmelweis Kiadó**
www.semmelweiskiado.hu

Igazgató: **Szabó György**

Layout: **Békésy János**

Terjesztés, hirdetésfelvétel:

Telek Katalin

telek.katalin@kiado.semmelweis-univ.hu

SEMMEIWEIS KIADÓ

Nyomta és kötötte:

Virtuóz Kiadó és Nyomdaipari Kft.

Felelős vezető: **Tolonics Gergely**

ISSN 1586-6904

Heten kaptak díszdoktori címet az idei Doctor Honoris Causa ünnepségen	4. oldal
Tudományos elismeréseket adtak át a Semmelweis Egyetemen	5. oldal
Ismét két egyetemi munkatárs szerepel a világ legidézettebb kutatói között Az egyetem munkatársait és hallgatóit is díjazták a Medicina Fórumon	8. oldal
„Mindegy, milyen kis országból származunk, generációkon átívelő hatást érhetünk el”	9. oldal
Új egyetemi tanárok a Semmelweisben Dr. Káldi Krisztina az Élettani Intézet új professzora Együttműködési megállapodást írt alá az egyetem és a surgossegi.info weboldalt üzemeltető kft.	10. oldal
Konferencia a tudományos eredmények minőségi publikációjának védelméről	11. oldal
Mitől javulhat az örökklődő retinabetegséggel élők élete? Betegbiztonság a gyógyszergyártó szemszögéből – folytatódott a Richter Science Club	12. oldal
Fél évszázada indult a hazai veseátültetési program	13. oldal
Innovatív terápiák és gondozás ad új esélyt a cisztás fibrózissal született gyermekeknek	14. oldal
Művészekkel a ráktabuk ellen – egyedülálló projekt indult a Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézetben	16. oldal
Új eljárással segítik a daganatos gyerekek későbbi gyermekvállalását Pancreas Day: fókuszban a megelőzés	17. oldal
Jónak lenni mindig jól – a jótékonykodásból a HÖK is kiveszi a részét	18. oldal
Fiatal kutatók találkozója a Kiválóságok Estjén Több mint félezer középiskolás ismerkedett a Semmelweis Egyetemen	20. oldal
Nemzetközi kapcsolatok erősítése Londonban Premier előtt mutatták be az egyetemen Koltai Lajos Semmelweis-filmjét	21. oldal
Folytatódott a Szenior Akadémia előadássorozata A mesterséges intelligenciáról szolt az első Alumni Szalon	22. oldal
Dedikált időben vehetik igénybe a várandósgondozást a Semmelweis Polgárok BeneFit Prize 2023 – Alapítói és Családbarát különdíjjal jutalmazták az egyetemet Az egyetem idén is ingyenes influenzaoltást biztosít a munkatársak hozzátartozóinak	23. oldal
Semmelweis University offered an introductory course on business of health care innovation Semmelweis University in London Seven honorary doctorates awarded at this year's Doctor Honoris Causa ceremony	24. oldal
Asklepios Medical School ist Gastgeberin der Mitgliederversammlung und des Kongresses des Verbandes der Privaten Hochschulen e. V.	25. oldal
Elhunyt dr. Schaff Zsuzsa Elhunyt dr. Vörös Péter	26. oldal



Heten kaptak díszdoktori címet az idei Doctor Honoris Causa ünnepségen

1967 óta 48. alkalommal ismerte el az intézménnyel kapcsolatot ápoló, nemzetközi híró professzorok teljesítményét a Semmelweis Egyetem. Ebben az évben hét szaktekintélyt avattak az egyetem díszdoktorává a Semmelweis Szalonban tartott ünnepség keretében.



Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

Kiss Viktória, Sánta Mária, Szabados-Dötsch Judit
Kommunikációs Igazgatóság

Megnyitó beszédében dr. **Merkely Béla** rektor kiemelte, olyan nemzetközileg is megkerülhetetlen tudományos eredményeket elérő professzorokat avatnak díszdoktorrá, akik a Semmelweis Egyetemmel is fontos kapcsolatokat ápolnak. Mint emlékeztetett: – A tudományos hírnévért keményen, kitartó, következetes munkával és szorgalommal kell megdolgozni – majd a megszerzett dicsőséget fenn is kell tartani, újra és újra bizonyítva a kiválóságot. Erre pedig csak a legjobbak képesek. Hangsúlyozta, hogy az új díszdoktorok kiváló polgárokkal bővítik nemcsak az egyetem, hanem a hazai tudományos élet egészét is.

A díjazottak laudációját dr. **Kellermayer Miklós**, dr. **Gerber Gábor**, valamint dr. **Antal István**, az Általános Orvostudományi Kar, a Fogorvostudományi Kar és a Gyógyszerésztudományi Kar dékánja ismertette a hallgatósággal.

Dr. **Ralf Konrad Bergmann** a németországi Helmholtz-Zentrum Drezda-Rossendorf professzora. Biokémia szakon végzett 1976-ban, 1981-ben fiziológiából doktorált, 1984-ben pedig radiokémiai diplomát szerzett. 2011 óta szorosan együttműködik a Semmelweis Egyetem Biofizikai és Sugárbiológiai Intézetével, 2018-ban pedig vendégprofesszor lett. Elismert szaktekintély a radioizotópos daganatterápia, valamint a SPECT- és PET-képzés területén. 2020 óta a SARS-CoV-2 fertőzés terápiás lehetőségeit kutatja.

Dr. **Robert Hatala** a pozsonyi Nemzeti Kardiovaszkuláris Intézet és a Szlovák Orvostudományi Egyetem Kardiológiai és Angiológiai Osztályának vezetője, valamint az Aritmia és Pacing Központ igazgatója. 1995-ben megalapította az Aritmiák és Klinikai Elektrofiziológia Intézetet, az első komplex ritmuszavarok kezelésére szakosodott központot Szlovákiában, amely mára évente több mint 2000 beavatkozást végző intézménnyé nőtte ki magát. 2001-ben belgyógyászat-kardiológia professzorrá nevezték ki alma materében. Dr. Robert Hatala a Semmelweis Egyetem Szív- és Érgyógyászati Klinikájával számos nemzetközi randomizált vizsgálatban működött közre, amelyek eredményeit számos publikációban tették közzé.

Dr. **Gerd Heusch** 1985-ben szerzett doktori címet a Düsseldorf

Egyetemen. 1999-től a University of South Alabama Fiziológiai Tanszékének adjunktusa. 2014-ben nevezték ki az esseni Nyugat-német Szív- és Érgyógyászati Központ tudományos főigazgatójává, korábban a Nemzetközi Szívkutatási Társaság (ISHR) Európai Részlegének, valamint a Német Kardiológusok Társaságának volt elnöke. 1992 óta a Basic Research in Cardiology szerkesztője, valamint számos további rangos kardiológiai folyóirat szerkesztőbizottságának is tagja. Dr. Gerd Heusch kutatási területe a koszorúér-áramlás, valamint a szívizom iszkémiájának és reperfüziójának patofiziológiája.

Hendrik Scholl professzor a Bázeli Egyetem Szemészeti Tanszékének vezetője, valamint a John Hopkins Egyetem Wilmer Eye Intézetének adjunktusa. A Wilmer Eye Intézetben a Retinadegenerációs Klinikát és a Vizuális Neurofiziológiai Szakszolgálatot vezette, valamint társgazgatója volt az Össejt- és Látási Regeneratív Orvostudományi Központnak. Dr. Hendrik Scholl a világ egyik vezető szemész klinikus, aki számos retinális neurodegenerációs kutatást végzett, valamint új gyógyszerek kifejlesztésében is tevékenykedett.

Dr. **Martin Werner** a Freiburgi Komprehensív Rákcentrum Tumorbankjának vezetője. Werner professzor elismert patológus, fő kutatási területei közé tartozik a tumorok válaszreakciójának előrejelzése és kockázatainak osztályozása, valamint a szolid tumorok és a hematológiai daganatok molekuláris karcinogenezise és osztályozása. Meghatározó szerepe volt abban, hogy 2001-ben elindult a Freiburgi Egyetem és a Semmelweis Egyetem közötti rendkívül sikeres Jellinek Harry-ösztöndíjprogram. Dr. Martin Werner a Semmelweis Egyetem és az Albert-Ludwigs-Universität 2021-ben indult közös PhD-programjának oktatója és tanácsadója.

Dr. **Kaan Orhan** az Ankarai Egyetem Fogorvostudományi Karának dékánja, illetve a Dento-maxillo-faciális Radiológiai Tanszék vezetője. A Semmelweis Egyetemmel való együttműködése 2008-ra nyúlik vissza. Eddig öt közös tudományos publikáció jelent meg a Semmelweis Egyetem Fogorvostudományi Karának kutatói részvételével, két publikáció pedig PhD-fokozat megszerzéséhez segített hallgatókat. A Stanford Egyetem 2021-2022-ben megjelent *A világ legbefolyásosabb tudósai* listáján tudományos teljesítménye alapján az első 2 százalékba sorolták 7 millió kutató közül világszerte.

Dr. **Dimitrios Lamprou** a belfasti Queen's Egyetem bio- és korszerű gyártási programjának elnöke, valamint az ipari gyógyszerészeti MSc-képzés direktora. Kiváló szakértője a kialakulóban lévő biofarmakológiai és gyógyszerészeti technológiáknak, illetve világszerte a mikrofluidok 3D-s nyomtatásának területén. Számos tudományos folyóirat aktív közreműködője és több mint 150 publikáció szerzője. A Stanford Egyetem 2021. és 2022. években a gyógyszerészet és a biomérnöki tudományok területén végzett kutatásai elismeréseként a világ legjobb 2 százalékába tartozó tudósok közé sorolta.

A laudációkat követően dr. Merkely Béla rektor és a kitüntetést felterjesztő dékánok átnyújtották a díszdoktori címről szóló okleveleket és stólákat, amelyet a díjazottak személyes hangvételű köszönőbeszédei követtek.

A cikk teljes terjedelemben a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható.



Tudományos elismeréseket adtak át a Semmelweis Egyetemen

Ünnepélyes keretek között, a Semmelweis Szalonban adták át az egyetem legnagyobb presztízsű nemzetközi tudományos elismerését, a Semmelweis Budapest Awardot, valamint az intézmény 2023-as tudományos jutalomdíjait, a Semmelweis Ignác, Richter Gedeon, Hugonnai Vilma, Jendrassik Ernő, Hári Mária és Huzella Tivadar emlékérmét és jutalomdíjat.

Bódi Bernadett, Pogrányi Péter, Szabó Ádám,
Tasnádi Róbert – Kommunikációs Igazgatóság

– A jutalomdíjainkban részesülő Semmelweis Polgárok mindannyian számtalan alkalommal bizonyították szakmai pályafutásuk és személyes életútjuk során, hogy mindig készek és képesek többet és jobbat nyújtani. Mert híven névadónk, **Semmelweis Ignác** szelleméhez, soha nem elégszenek meg azzal, amit már megtudtak és megtettek – szüntelenül és fáradhatatlanul azt kutatják, amit még tudni és tenni lehet – fogalmazott a Semmelweis Szalonban megrendezett eseményt megnyitó köszöntőjében dr. **Merkely Béla**.



Tudományos jutalomdíjainkat egyetemünk történetének legemblematikusabb alakjairól neveztük el, akiknek a munkásságára máig építünk – fogalmazott a rektor. Azok pedig, akik ezekben az elismerésekben részesülnek, nemcsak e kitüntetésekkel viselhetik büszkén, hanem a névadók örökségét is méltón vihetik tovább – tette hozzá.

Dr. **Ferdinandy Péter** tudományos és innovációs rektorhelyettes köszöntője következett. – A díjazottak azon kívül, hogy hozzájárulnak a Semmelweis Egyetem hírnevének és tudományos teljesítményének növeléséhez, egyúttal példaértékű pályafutással is rendelkeznek, valamint az utánpótlás-nevelésben is jeleskednek – hívta fel a figyelmet. Külön kitért az egyetem kutatás-fejlesztési és innovációs támogató rendszerére, és megköszönte a díjazottnak, hogy hozzájárult az egyetem fejlődéséhez, ezzel pedig – mint fogalmazott – Magyarország és a régió tudományának fejlődéséhez is.

Semmelweis Budapest Award

Dr. **Gulyás Balázs** orvos, neurobiológus kapta idén az egyetem legnagyobb presztízsű, nemzetközi tudományos elismerését, a



Fotók: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem



Semmelweis Budapest Awardot. Érdeklődése, tanulmányai, kutatásai és szakmai eredményei egy igen széles spektrumot ölelnek át, mely területek metszeteiben rejlő szinergiákat remekül felismerve maradandó tudományos értékeket teremtett – hangzott el a méltatásban. Már kutatói karrierje kezdetén úttörő felismerésekkel gazdagította a pozitronemissziós tomográfias kutatások tudományterületét, mely eredményeket a látásneurológia és az emberi agy feltérképezése területén érte el. Későbbi kutatásai a PET alapú molekuláris neuro-képzés területére koncentráltak, elsősorban a neurológiai és a pszichiátriai betegségek modelljein. Legújabb vizsgálatainak fókuszában az emberi agy további, eddig fel nem ismert képességeinek neurobiológiai vizsgálata áll. Dr. Gulyás Balázs *A magas kognitív teljesítmény fenntartása az öregedés során* című előadásában kiemelte, a világban az öregedés egyre komolyabb kihívást jelent, az előrejelzések szerint 2100-ra a világ népességének az egyharmada idős lesz. Hangsúlyozta, hogy 65 éves kor körül a lakosság legnagyobb részénél szellemi hanyatlás indul meg, ami különböző felmérések szerint 10 és 25 százalék közötti arányban patológiássá alakul, és különböző típusú demenciák alakulnak ki. Az átlagos kognitív öregedési görbét összehasonlíthatjuk azon emberek görbéivel, akik magas kognitív funkciókkal élnek tovább öregkorukban, és ha azonosítani tudjuk, hogy milyen intervenciókra lenne szükség annak érdekében, hogy az átlagos görbét felvigyük a magas kognitív funkciókat mutató emberek teljesítményére, akkor ezen a téren nagyot léphetnénk előre – fogalmazott, hozzátéve, hogy a tanulmányok az elmúlt húsz évben azt mutatják, hogy lehetséges a neurális kompenzáció, azaz olyan neurális forrásokat tudunk bevonni az öregedés során a kognitív működéseink biztosítására, amelyek a hanyatló működéseket korrigálják. Ezzel kapcsolatban bemutatott három modellt. Mint dr. Gulyás Balázs rámutatott, a korábbi vizsgálatok olyan módszerekkel történtek, amelyeknek időbeli feloldása limitált, de a magnetoencefalográfiával lehetővé vált a vizsgálatok valós időben való elvégzése. Ezzel már nem csak a spatial recruitmenttel kapcsolatos modelleket tudják vizsgálni, hanem a temporális, vagyis időbeli recruitmenttel kapcsolatos modelleket is. A dr. Gulyás Balázs által Szingapúrban vezetett kutatások szerint az időskori agy nemcsak különböző neurális populációkból rekrutál, hanem időben is, ugyanazt a feladatot többször megfuttatva tartja fenn a magas kognitív teljesítményt – emelte ki. Konklúzióként hangsúlyozta, hogy az időskori magas

kognitív teljesítmény fenntartásához a korábbi kutatások alapján hozzájárul a megfelelő diéta, a rendszeres kognitív aktivitás, a spirituális gazdagság, a fizikai aktivitás és az erős szociális háló. Ezek biztosítják, hogy magas kognitív teljesítményt építsünk életünkben, és a hanyatlás ne legyen olyan erős, sőt, akár szinten tartani vagy növelni tudjuk kognitív képességeinket – összegezte dr. Gulyás Balázs.

Semmelweis Ignác emlékérem és jutalomdíj

A 2023-as Semmelweis Ignác emlékérmét és jutalomdíjat dr. **Koller Ákos**nak, a Transzlációs Medicina Intézet professor emeritusának ítelték oda. Dr. Koller Ákos 1976 óta a mai napig a Semmelweis Egyetem kiemelkedően nagy, nemzetközi rangú tudományos és oktatói teljesítményeket felmutató, elkötelezett tanára. 2006-2008 között az Orvostudományi Kar általános dékánhelyettese volt. Kutatásában a mikrocirkuláció élettanára, a vérnyomás-szabályozásra és a szövetek véráramlási mechanizmusaira koncentrált, és ezeken a területeken nemzetközi tankönyvekben is idézett eredményeket ért el – hangzott el laudációjában. Dr. Koller Ákos *A megfigyelés ereje: az endotheliális-nyírófeszültség szerepe a vérkeringés szabályozásában* címmel tartott tudományos előadást.



– Mai napig pontosan emlékszem arra a napra, amikor észrevettem valami újdonságot. 1989. január 31-e volt, amikor felfigyeltem arra, hogy a vér áramlási sebességének megnövekedése után, mintegy 15 másodpercre a kis arteriola kitágult – emlékezett vissza. Amikor az áramlás sebessége megnő, akkor a megnő a nyírófeszültség, a *súrlódás* az arteriola belső rétege, az endothélium felszínén, amire válaszul az endothélium értágító anyag szabadít fel – magyarázta dr. Koller Ákos. – A 2010-es években aztán hirtelen rájöttem arra, hogy ugyanennek a mechanizmusnak másképp kell működnie az agyban. Ha az áramlássebesség növekedése értágulatot okozna, akkor az megnövelné a koponyában a nyomást, ami fejfájást, vagy akár agyvérzést is okozna. Ezért azt feltételeztem, hogy ugyanez a mechanizmus az agyi erekben összehúzódást okoz. Az akkori PhD-hallgatómmal, **Tóth Péterrel** sikerült bizonyítanunk, hogy ez valóban így van: ha az agyi kis artériákban megnő az áramlási sebesség, az ér összehúzódik, ezáltal megakadályozza a koponyán belüli térfogat növekedését – magyarázta, hozzátéve, hogy ezen eredmények hozzájárultak az agyi vérkeringés autoregulációjának újraértelmezéséhez.

Richter Gedeon emlékérem és jutalomdíj

Az idén második alkalommal átadott Richter Gedeon emlékérmét és jutalomdíjat dr. **Antal István**, a Gyógyszerésztudományi Kar dékánja, a Gyógyszerészeti Intézet igazgató egyetemi tanára vehette át, akinek oktatói és kutatási tapasztalatai a gyógyszerformulálás kapcsolódó területeinek széles spektrumát ölelik át, 6 szabadalom, illetve találmány társpatentálója. Irányításával Magyarországon elsőként kezdődött tudományos kutatás a NIR spektroszkópia gyógyszer technológiai felhasználására, valamint világviszonylatban is elsőként vizsgálták az izomalt segédanyag alkalmazhatóságát pelletmagként gyógyszerhordozó multipartikuláris rendszerekben – hangzott el méltatásában.

Dr. Antal István az *Innovatív gyógyszerhordozó rendszerek fejlesztése: betegközpontúság a formuláción keresztül* címmel tartott előadásában kifejtette: a gyógyszer minősége a gyógyszer technológiai kutatásokon alapul, ezek nélkül nem teljesülhet sem a gyógyszerbiztonság, sem a hatásosság elve. Napjainkban azon-



ban megjelennek új elvárások is, miszerint segítsük a gyógyszer terápiás alkalmazását, segítsünk a betegnek betartani az adagolási rendet, fenntartani a terápiahűséget és a beteg együttműködését – emelte ki. A klinikai eredményesség éppúgy függ a gyógyszer formulálásától, mint a hatóanyagtól, amelynek a fizikai, kémiai tulajdonságai, összetétele maga is meghatározza a gyógyszer formáját – hangsúlyozta. Hozzátette: nagyon sok lehetőség van arra egy formuláló számára, hogy kiválasztva a gyógyszeranyagot, a hatóanyagot és a segédanyagokat is, felépítse az adagolási formát, továbbá az adagolási rend és a stabilitás érdekében a csomagolástechnikát is tervezik. Kiemelte, a Gyógyszerészeti Intézetben ma már gyakorlatilag minden gyógyszerformát tudnak vizsgálni és fejleszteni.

Hugonnai Vilma emlékérem és jutalomdíj



A Hugonnai Vilma emlékérmét és jutalomdíjat 2023-ban dr. **Menyhárt Otília**, a Bioinformatika Tanszék oktatója kapta, aki a rosszindulatú daganatos megbetegedések genetikai elváltozásainak bioinformatikai elemzésével és validációjával foglalkozik. Munkája kiterjed a daganatos megbetegedések biológiájának széles körére, beleértve a prognózissal, terápiás célpontokkal és rezisztenciával kapcsolatos génexpressziós mintázatokat vizsgálatát – hangzott el a laudációban.

Amint azt a *Roszindulatú daganatok terápiás lehetőségeinek azonosítása bioinformatikai eszközökkel* címmel tartott prezentációjában kifejtette, kutatócsoportjuk egyik fő törekvése, hogy a független adathalmazok integrálása révén kapott gazdag adatmennyiség segítségével és a bioinformatika módszereivel részletes betekintést nyerjenek a tumorok genetikai hátterébe, jelátviteli rendszerébe, a daganatok molekuláris mozgatórugóinak jobb megértéséhez, potenciális célzott gyógyszerelési célpontok megtalálásához. Vizsgálatai a tumorok heterogén csoportján belül a tumorigenezis közös mechanizmusaira is kiterjednek. Az informatikai módszerekkel azonosított célpontokat laboratóriumi körülmények között páciensekből származó tumorminták, illetve sejtkultúras modellek segítségével validálják.

– Széles körben elérhető és adatgazdag webes platformjaink

mások számára is lehetővé teszik saját molekuláris eredményeik vizsgálatát és ellenőrzését. A platformok nyújtotta elő-szűrés csökkenti az in-vitro és in-vivo experimentális validáció kutatási költségeit, javítva a kísérletek hatékonyságát – összegezte dr. Menyhart Otília.

Jendrassik Ernő emlékérem és jutalomdíj

A Jendrassik Ernő emlékérem és jutalomdíj 2023. évi díjazottja dr. **Takács István**, a Belgyógyászati és Onkológiai Klinika igazgatója. Mint az méltatásában elhangzott, tudományos érdeklődése középpontjában a kalcium anyagcsere áll. Elsők között volt az osteoporosis genetikai hátterét tisztázó vizsgálok között. Számos alapvető megfigyelést tett a D-vitamin-anyagcserét illetően különös tekintettel a D-vitamin-hiány jelentőségére, nem csak a csontanyagcsere, hanem egyéb szervrendszerek vonatkozásában is. Az utóbbi években onkológiai és COVID kutatási területen is magas impakt faktorú közleményei jelentek meg.



Előadásában, melynek címe *A D-hormonrendszer vizsgálata – genetikától a terápiás ajánlásokig*, megemlékezett a díj névadójáról, **Jendrassik Ernőről**, akinek munkássága szervesen kötődik a Belgyógyászati és Onkológiai Klinikához.

Dr. Takács István rámutatott, hogy a D-hormon, amely a mindennapi szóhasználatban D-vitamin elnevezéssel terjedt el, valójában nem vitamin, hanem egy szteroidhormon előanyaga, amelyet a szervezet saját maga termel. Az eredményeik között említette egy olyan biztonságos és gyors D-vitamin-adagolási módszer igazolását, ami a mindennapi gyakorlatban jól használható, és bárki számára biztonságos bevittelt jelent. Mint hangsúlyozta, akár a népesség 70 százalékát is érinti a D-vitamin-hiány, az ezzel összefüggésbe hozható hiánybetegségek pedig mára népegészségügyi jelentőségű kérdésekké váltak, ezért is jelentős eredmény, hogy a kutatásaik nyomán a világon elsőként Magyarországon hoztak létre az adagolással kapcsolatban egy egységes, széles szakmai körben elfogadottá vált ajánlást, továbbá ennek nyomán részt vettek egy közép-európai ajánlás kidolgozásában is.

Hári Mária emlékérem és jutalomdíj

A 2023-as Hári Mária emlékérem és jutalomdíjat dr. **Túri Ibolya**, a Pető András Kar tudományos dékánhelyettese vehette át, aki a Pető- és Hári-hagyaték megőrzésében és gondozásában kimagasló szakmai és tudományos munkát végez. A tudományos kutatások elkötelezett vezetőjeként nem csupán a konduktív pedagógiai képzésfejlesztés oszlopos tagja, hanem a kar tudományos műhelyeinek megalapításában és vezetésében, az egyetemen belüli tudományos együttműködésekben is részt vesz. A kari kutatási portfólió megújítása szívügye, a hallgatói kutatásokat ösztönzi, emellett széles körű, tudatos, pedagógiai, akadémiai, tudományos közéleti tevékenységet folytat – hangzott el méltatásában.



Dr. Túri Ibolya **Hári Mária nyomdokain – A konduktív pedagógiához és a konduktorképzéshez kapcsolódó oktatási és tudományos innovációk irányai** című előadásában kiemelte, hogy a díj névadója, Hári Mária, aki maga is orvos volt, **Pető András** egyik jobbkeze-

ként elkötelezte magát a konduktív pedagógia magyarországi és nemzetközi elismertetése iránt. Mint mondta, Pető András korát mintegy 50 évvel megelőzve mutatott rá az agyi plaszticitásra, ami a központi idegrendszeri sérültek fejlesztésében, rehabilitációjában alapvető fontosságú. A neurológusok a '90-es években tudták igazolni, hogy az agy képes a sérült idegpályák megújítására, illetve új idegpályák bekapcsolására a mozgás szervezésében – mondta el, hozzátéve, hogy Pető ennek ismerete nélkül építette fel a konduktív nevelés rendszerét, metódusát. Hári Máriának a konduktorképzés felsőoktatási képzéssé válását, a konduktív nevelés hálózatosodását köszönhetjük: ma már világszerte ismerik és elismerik ennek hatékonyságát. Dr. Túri Ibolya hangsúlyozta, tudományos dékánhelyettesként és a Semmelweis Curriculum 2.0 projekt vezetőjeként is célja, hogy a Pető András Karon végzett pedagógiai munka mellett a konduktív nevelés és a konduktorképzés tudományos beágyazottsága is folyamatosan erősödjön.

Huzella Tivadar emlékérem és jutalomdíj

A 2023-as Huzella Tivadar emlékérem és jutalomdíjat dr. **Juhász Gabriella**, a Gyógyszerhatástani Intézet egyetemi docense vehette át, akinek kutatásait a gyakori neuropszichiátriai betegségek patomechanizmusának tanulmányozása inspirálta. Mint a laudációban elhangzott, PhD-munkája során a migrénes roham és a CGRP kapcsolatait vizsgálta, mely hozzájárult a peptid mint terápiás célpont további kutatásához. 2015-ben megalapította a Genetikai Agyi Képző Migrén Kutatócsoportot, melynek fő fókusza a maladaptív stresszválasz szerepének tanulmányozása a migrénes rohamok visszatérésében. Dr. Juhász Gabriella *Migréntől a depresszióhoz át a betegségátláthatóságig* című előadásában kiemelte, hogy a migrén és a depresszió együtt, társbetegséggént is gyakran előfordulhat. Kutatásait bemutató szöveg arról a vizsgálatról, amelyben migrénes betegekben vizsgálták a vér triptofán-koncentrációját a fájdalomszabályozásban és érzelmszabályozásban részt vevő agyi hálózatokkal összefüggésben. Az eredmények arra utalnak, hogy alacsony triptofánszint esetén az agyi hálózatok működése megváltozik, és ez nehezíti a megfelelő stresszfeldolgozást – ismertette. A depresszióval kapcsolatban dr. Juhász Gabriella egy genetikai kutatásról számolt be, amelynek kiindulópontja az volt, hogy a nagy genetikai kutatások nem találják a szerotonerg géneket a depresszió hátterében, így feltételezték, hogy a táplálékkal elfogyasztott triptofán szintjének ebben is szerepe lehet. Kimutatták, hogy a más aminosavakhoz képest alacsony triptofán-bevitel esetén nagyobb jelentősége van a szerotonin genetikai útvonalnak a depressziós tünetek kialakulásában, azonban nem azokat a géneket azonosították, amelyeket a korábbi vizsgálatok tanulmányoztak, hanem más, feltehetőleg a szabályozásban részt vevő géneket. Beszámolt egy jelenleg is futó európai uniós projektről, amiben a depresszióhoz kapcsolódó társbetegségek időbeli megjelenését vizsgálják, és ebben keresnek olyan mintázatokat, amelyek segíthetnek a depressziós betegek különböző alcsoportokra bontásában. Összefoglalásként kiemelte, hogy a migrén és a depresszió komplex multifaktoriális eredetűek, gyakran fordulnak elő nemcsak egymással, de más betegségekkel együtt is. Ezt részben genetikai tényezők magyarázzák, de az agyi funkcionális hálózatok területén is látnak hasonlóságokat, és úgy tűnik, a multimorbiditások tanulmányozása segíti a betegségek patomechanizmusának megértését – fogalmazott.



A cikk teljes terjedelmében a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható.



Ismét két egyetemi munkatárs szerepel a világ legidézettebb kutatói között

Megjelent a világ legtöbbet idézett kutatóinak friss listája, amelyen a Semmelweis Egyetem két munkatársa is szerepel: dr. **Ferdinandy Péter** tudományos és innovációs rektorhelyettes, a Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet igazgatója és dr. **Gyórfy Balázs**, a Bioinformatika Tanszék tanszékvezetője. A Web of Science adatain alapuló kutatói lista összesen 7125 nevet tartalmaz minden tudományterületről.

Szabó Ádám
Kommunikációs
Igazgatóság

A rangsor felállításához az elmúlt tíz évben, tehát 2011 és 2022 között megjelent legidézettebb (highly cited) közleményeket vették számításba, melyeknek legfeljebb 30 szerzőjük van. Highly cited publikációnak azok számítanak, amelyek a rájuk való hivatkozások száma szerint bekerültek a szakterületük legjobb 1 százalékába. A tudományos világban az idézettség a tudományos hatás mérőszáma. Minél jobban idézett egy szakterület, annál több magasan idézett publikációra van szükség ahhoz, hogy valaki felkerüljön a listára. A rangsor 21 tudományterületet vesz számba, valamint azokat, akik ezek közül egyszerre több területen együttesen (cross-field) is kiemelkedő idézettséget értek el. A Highly Cited Researchers, azaz a legtöbbet idézett kutatók 2023-as listájára a Semmelweis Egyetem két munkatársa is felkerült. Dr. **Ferdinandy Péter** tudományos és innovációs rektorhelyettes, a Farmakológiai és Farmakoterápiás Intézet egyetemi tanára idén hatodszor szerepel a listán 13 kiváló közleménnyel. 2014 és 2017 folyamán a farmakológia és toxikológia szakterületen került a legjobbak közé, míg 2020 óta minden évben a tudományterületeket együttesen számba vevő ún. cross-field kategóriában. A magasan idézett közleményeit az új terápiák kidolgozásához alkalmazott társbetegségek modellezése terén publikálta. A rektorhelyettes kiemelte: az eredeti és összefoglaló közlemé-



Foto: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

nyek egyaránt fontosak, hiszen bár az utóbbiakat idézik nagyobb számban, csak azok érhetnek el kiemelkedő tudományos eredményt és citációt, akik saját megfigyelésekkel is hozzájárulnak a tudomány fejlődéséhez, valamint ezzel hitelességet szereznek a tudományos társadalomban. Arra a kérdésre, mi kell ahhoz, hogy valaki éveken keresztül a világ legidézettebb kutatói között szerepeljen, dr. Ferdinandy Péter lapunknak négy dolgot emelt ki:

– Fontos a hazai tudomány megfelelő és folyamatos anyagi támogatása; a magas színvonalú egyetemi infrastruktúra és tudományos közeg; egy jól szervezett kutatócsoport; illetve a vállalkozásokkal való kutatásfejlesztési együttműködés. Ezekből is látszik, hogy bár a listán az egyéni teljesítményt ismerik el, a kiemelkedő idézettség csapatmunka és megfelelő támogató közeg együttes eredménye.

A rektorhelyettes kiemelte: a Semmelweis Egyetemen minden adott a kiemelkedő tudományos munkához, ő pedig kifejezetten büszke, hogy közleményei nagy részét Magyarországon folytatott, hazai laboratóriumokban végzett munkával érte el egész karrierje során.

A listán szereplő másik egyetemi munkatárs dr. **Gyórfy Balázs**, a Bioinformatika Tanszék tanszékvezetője, aki 2022 után ismét a legidézettebbek közé került, ezúttal is cross-field területen, 15 magasan idézett közleménnyel.

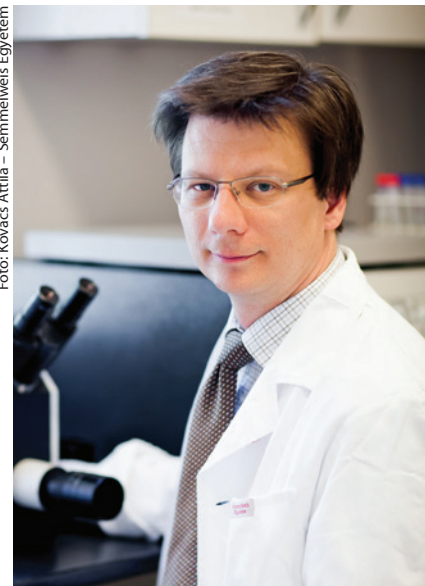


Foto: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

Az egyetem munkatársait és hallgatóit is díjazták a Medicina Fórumon

Bódi Bernadett – Kommunikációs Igazgatóság

A Semmelweis Egyetem két munkatársa és két hallgatója is díjat vehetett át a Medicina konferencia idei rendezvényén. Kiváló gyógyszerész PhD-hallgatói díjban részesült dr. **Albertné dr. Gecse Kinga**, aki a Gyógyszerhatástani Intézetben a szerotonin és kinurenin anyagcsere szerepét vizsgálja migrénben, dr. **Juhász Gabriella** témavezetésével. A Medicina Fórum szakmai partnere a Magyar Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Társaság 2022-ben alapította meg a MAITT-Medicina kiváló aneszteziológiai szakasszisztens díjat, amelyet 2023-ban **Krasznai Zsolt Csaba**, az Aneszteziológiai és Intenzív Terápiás Klinika (AITK) munka-

társa kapta meg. A bíráló bizottság döntése alapján **Gyekiczki Fanni**, a Fogorvostudományi Kar negyedéves hallgatója lett 2023-ban az év Fogorvostan-hallgató díj pályázatának nyertese. Mint a laudációban kiemelték, kiválóak az egyetemi tanulmányi eredményei. A Medicina évkönyv szakmai partnere a Magyar Egészségügyi Menedzsment Társaság négy éve alapította meg Az Év Medikusa díjat a kiváló tanulmányi eredményt és tudományos, valamint közéleti feladatokat végző medikusok számára, melyet idén **Stubnya János Domonkos**, a Semmelweis Egyetem ötödéves hallgatója nyert el, aki aktív szerepet vállal a hallgatói közéletben.

„Mindegy, milyen kis országból származunk, generációkon átívelő hatást érhetünk el”

Fiatal klinikusok, kutatók, doktoranduszhallgatók számára tartott 2023. november 27-e és december 1-je között *The Business of Health Care Innovation – From Research Idea to Market Product* címmel képzést a Semmelweis Egyetem.

Szabados-Dötsch Judit – Kommunikációs Igazgatóság

– A Semmelweis Egyetem struktúrája dinamizmusra van ítélve, hiszen szakegyetemként egy olyan diszciplínát oktunk, ami folyamatosan fejlődik, ahol évente-kétévente megduplázódik a tudás. A kurzusunk célja, hogy olyan készségekkel és képességekkel ruhazza fel a motivált hallgatókat, amelyeknek a birtokában képesek lesznek helytállni és érvényesülni a 21. század változó kihívásaival szemben is – fogalmazott a kurzust megnyitó beszédében dr. **Merkely Béla** rektor. Mint rámutatott, mára a felsőoktatásban is elengedhetetlenné vált a paradigmaváltás, ennek megfelelően az üzleti, piaci szempontoknak a kutatási szemléletben is érvényesülniük kell. Csak így érhetőek el ugyanis átütő, valóban az emberek érdekeit szolgáló tudományos eredmények, amelyek jól tudnak hasznosulni, és nemcsak megtérülnek, de jövedelmezőségük miatt a további kutatásokat is lehetővé teszik, hangsúlyozta dr. Merkely Béla.

A képzésen egyetemi munkatársak, valamint nemzetközi vendégelőadók és meghívott szakértők adtak elő. **David N. Bernstein** a Harvard Business School vezető kutatója, a Harvard Combined Orthopaedic Residency Program (HCORP) ortopéd sebész rezidense, valamint a Harvard Medical School ortopéd sebészeti klinikai ösztöndíjasa. **Victor A. Lavi** a gyermekortopédiai eszközök piacán világszerte OrthoPediatrics (NASDAQ: KIDS) kutatási és fejlesztési vezető igazgatója, orvostech-kaieszköz-innovátor és vállalkozó, szakterülete a termékfejlesztés, stratégia, üzletfejlesztés és marketing. Szakmai hozzájárulásuk elismeréseként dr. Merkely Béla rektor a tanmenet összeállításáról gondoskodó David N. Bernsteinnek vendégprofesszori címet adományozott, míg Victor A. Lavi részére elismerő oklevelet nyújtott át.

David N. Bernstein bevezető előadásában kifejtette, a kurzus alapvető célja azt körbejárni, hogyan tudnak a szakemberek a napi munkájuk során minél több emberen segíteni. Lehet bármennyire kiváló szakember valaki, ha nem beszél az üzlet nyelvén, nehezen tud a befektetőkkel megállapodásra jutni, így sem magán, sem a páciensein nem tud segíteni.

– A két idei magyar Nobel-díjas példája is bizonyítja: mindegy, milyen kis országból, a világon honnan származunk, generációkon átívelő hatást érhetünk el, az innovációk pedig így milliós életét menthetik meg úgy, hogy közben anyagilag is kifizetődőek, a kettő ugyanis nem zárja ki egymást – szögezte le David N. Bernstein, aki egyben kihangsúlyozta az egészségügyi üzleti jellegét is. Ennek, a többi piaci szegmenshez képest egyedi üzletnek az optimalizálását azonban nehezíti, hogy sok esetben a szolgáltatást igénybe vevő, az azzal kapcsolatban döntést hozó és az azt finanszírozó személye eltér. Az egészségügy kihívásait tetézi, hogy világszerte az egészségügyi ellátórendszer kiadásai nagyobb ütemben növekednek az adott ország GDP-jénél. Az üzleti szemlélet pedig ennek az optimális áthidalását, a gyógyítás finanszírozását célozza. A World Index of Health Care Innovation 29. helyen rangsorolja Magyarország egészségügyi rendszerét, ezen belül az orvostudomány fejlődése terén 15. legjobbként méri. – A kiválóságra törekvés a magyar kultúra mélyében

Fotó: Barta Bálint – Semmelweis Egyetem



gyökerezik. A megfelelő képzéssel, az üzleti tudással pedig miért is ne törhetnének az élre? – tette fel a kérdést David N. Bernstein. Előadótársa, Victor A. Lavi a hét folyamán a vállalkozás felépítése, az elvont üzleti fogalmak alkalmazása, a stratégiai tervezés témáiban tartott a résztvevők igényeihez igazított workshopokat. Végigvezette a résztvevőket a termékfejlesztés folyamatán, hogy miként lehet a szabályozási feltételeknek megfelelni, és megtalálni a gyógyító munka és az anyagi megtérülés közös metszetét. Mindebben az üzleti terminológia elsajátítása ugyanúgy kiemelt szerephez jutott, mint az üzleti életből vett valós példák kamatoztatása és átültetése a gyakorlatba.

A képzésen előadást tartott dr. **Ferdinandy Péter** tudományos és innovációs rektorhelyettes, aki kiemelte, hogy a kutatási teljesítménynek a PhD-hallgatók számának növekedése adhat kiugró lendületet, ezt pedig – részben a rugalmas posztgraduális programoknak köszönhetően – a Semmelweis Egyetem a kutatási publikációk nemzetközi impakt faktorának ugrásszerű emelkedésével egyidejűleg sikeresen meg is valósította. A tudományos teljesítmény további javítása érdekében az intézmény célja, hogy növelje az ún. core facility létesítmények számát, ösztönözze az innovációs kultúra fejlődését a kutatóközösségen belül, támogassa az üzleti fejlődést a technológiatranszfer és a spin-off cégek révén, fejlessze az egyetem KFI támogatási rendszerét, és végül, de nem utolsósorban, hogy a hallgatókat is bevonja az innovációs tevékenységbe. – A spin-off cégek olyan hidak, amelyek jelentősen felgyorsíthatják a projekt fejlődését, mivel egészen más pénzügyi forrásokhoz (speciális kutatási támogatásokhoz, pályázatokhoz, ipari- és befektetői kapcsolatokhoz) férnek hozzá, mint egy egyetem, ezért egyre inkább szükséges ezek bevonása – mondta.

Az egyhetes kurzus során a résztvevői megismerkedhettek a 21. századi üzleti világ alapvető működési elveivel, az érvényesüléshez szükséges készségekkel és kommunikációs eszközökkel. Területekre kerültek az egészségügyi ellátás piacának etikai és társadalmi vetületei és a magas színvonalú egyetemi munkát kiegészítő vállalkozói szellem is.

Új egyetemi tanárok a Semmelweisen

Az idei évben a Semmelweis Egyetem 13 munkatársa vehetett át egyetemi tanári kinevezést. Az újonnan kinevezett professzorok között öt nő van, amely az utóbbi éveket nézve a legmagasabb szám. Több, a címet frissen elnyerő munkatárs is úttörő a maga klinikáján, intézetében, vagyis az első női egyetemi tanár. Sorozatunkban mind az ötükkel interjút olvashatnak.

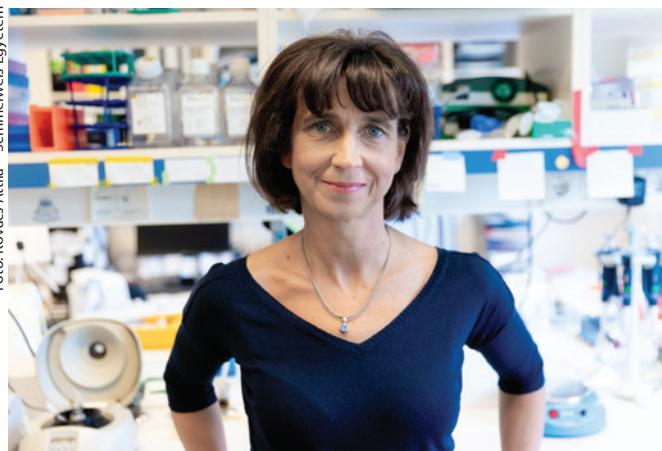
Bódi Bernadett – Kommunikációs Igazgatóság

Dr. Káldi Krisztina az Élettani Intézet új professzora

Dr. Káldi Krisztinának, az Élettani Intézet új professzorának fő kutatási területe az élettani folyamataink napi ritmusát szabályozó cirkadián ritmus, kutatócsoportjával azt vizsgálják, hogyan működik belső óránk, és milyen következményei vannak annak, ha valakinek a biológiai ritmusa nincs szinkronban a környezeti változásokkal.

Nagy megtiszteltetés, de nemcsak számomra, hanem az intézet és az elméleti oktatás, kutatás számára is – mondta el lapunknak dr. Káldi Krisztina professzori kinevezése kapcsán. Mint fogalmazott, úgy gondolja, nem a cím a fontos, hanem hogy ezáltal jobban tudjuk képviselni közvetlen munkatársainkat és az általunk művelt diszciplínát. Az Élettani Intézet új professzora egy hosszú folyamat természetes eredményeként tekint a kinevezésre, amelyre bár nem vágyott feltétlenül, de nagyon örül annak, hogy büszkének rá a kollégái, a családja és a barátai, emellett a munkacsoportja rangját is emeli a cím megszerzése – mondta el.

– Többféle területen kipróbálhattam magam, mire végül is megállapodtam a 2000-es évek elején annál a témánál, amivel most is foglalkozom: az élettani folyamataink napi ritmusát szabályozó óraműködéssel, a cirkadián ritmussal. 2007-ben indítottam el az Élettani Intézetben a jelenleg velem együtt hat főből álló munkacsoportomat, akikkel azt kutatjuk, hogy hogyan működik molekuláris és szervezeti szinten a belső óra, és milyen következményei



Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem

vannak annak, ha a belső időmérés nincs szinkronban a környezet napszaki változásaival. A vizsgálatok jelentőségét jól mutatja, hogy akiknél valamilyen oknál fogva ez az összhang zavart szenved, sokkal gyakrabban fordulnak elő anyagcsere-betegségek – mi jelenleg elsősorban ebben az irányban végzünk vizsgálatokat – de gyakoribbak a keringési megbetegedések, a daganatos elváltozások, valamint a pszichés zavarok, így a depresszió is – fogalmazott kutatásairól, kiemelve, hogy számára nagyon fontos, hogy humán vizsgálatokat is folytasson, és örül annak, hogy részt vehetett olyan munkákban, akár első szerzőként, akár társszerzőként, amik a terület alapvető törvényszerűségeit tárták föl.

Az interjú teljes terjedelemben – a sorozat többi részével együtt – a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható.



Együttműködési megállapodást írt alá az egyetem és a surgossegi.info weboldalt üzemeltető kft.

Bódi Bernadett – Kommunikációs Igazgatóság

A Semmelweis HELP használói a surgossegi.infot üzemeltető Healing Communications Nonprofit Kft.-vel kötött megállapodása révén immár a hozzájuk legközelebb eső sürgősségi ellátóhelyet is egy gombnyomással megtalálhatják. Az erről szóló megállapodást a Semmelweis Egyetem nevében dr. **Merkely Béla** rektor és dr. **Pavlik Livia** kancellár, a surgossegi.info képviselőjében Kocsis Péter ügyvezető írta alá ünnepélyes keretek között a Rektori tárgyalóteremben.

– A Semmelweis HELP applikáció 2023 júniusában mutatkozott be a nagyközönség előtt, azóta több mint 130 ezren használták – idézte fel dr. Merkely Béla a megállapodás ünnepélyes aláírása előtt. A rektor elmondta, a megállapodást a felhasználók visszajelzéseire is reagálva kötötte az egyetem annak érdekében, hogy a termékek minél több emberhez jussanak el, erősíthessék egymást és közösen segítsék a magyar lakosságot. A betegutak támogatása közös célunk, a legfontosabb, hogy akinek szüksége van rá, az hozzájusson a sürgősségi ellátáshoz – hangsúlyozta a rektor.

Kocsis Péter, a Healing Communications Nonprofit Kft. ügyvezetője elmondta, a surgossegi.info ügyelet- és gyógyszerértékesítő weboldalt a szükség hívta életre: a betegellátás mindennapos tapasztalata, hogy a betegek gyakran nem tudják, hol találják



Fotó: Barta Bálint – Semmelweis Egyetem

a megfelelő ellátót akut egészségügyi probléma esetén. Hangsúlyozta, örömeikre szolgál, hogy partnereik listája folyamatosan bővül, így még szélesebb körben tudnak segíteni.

A Semmelweis HELP applikáció megnyerte Az év legjobb eHealth fejlesztése díjat is a leginnovatívabb digitális megoldásokat elismerő Digital Health Summit szakmai konferencián.

Konferencia a tudományos eredmények minőségi publikációjának védelméről

Nemzetközi kerekasztal-beszélgetést tartottak november 16-án a Semmelweis Szalonban a tudományos eredmények minőségi publikálása témájában, ahol érintették az ún. predátor folyóiratok problémáját. Ennek keretében azt a jelenséget vitatták meg, hogy vannak olyan folyóiratok, amelyek kihasználják a tudományos versenyt, a kutatók publikálási kényszerét, és anyagi haszon fejében megfelelő szakmai bírálat nélkül gyorsan publikálnak tanulmányokat. A konferencián több magas rangú nemzetközi orvosi és gyógyszerésztudományi folyóirat főszerkesztője is jelen volt.

Sánta Mária – Kommunikációs Igazgatóság

Az előadásorozatot megnyitó dr. **Merkely Béla**, a Semmelweis Egyetem rektora köszöntőjében elmondta, a rendezvényen elsősorban kardiológiai és farmakológiai témájú folyóiratok hazai és nemzetközi főszerkesztői, kutatók, a kutatás-fejlesztés, innováció területének szakértői folytatnak eszmecsereket. A rektor szerint a Semmelweis Egyetem mindent megtesz annak érdekében, hogy kutatóinak tanulmányai nagy presztízsű, színvonalas folyóiratokban jelenjenek meg, amelyek szerkesztőbizottságában a tudományterület nemzetközileg elismert szakemberei találhatók. Dr. Merkely Béla azt is kiemelte, hogy az egyetem segítséget kíván nyújtani az ún. predátor folyóiratokban való közlés elkerülésére. A kapcsolatépítésen túl erre is szolgál ez a mai találkozó – a tapasztalatok, módszerek, technikák megosztásáról – mondta beszédében.

– A tudományos világ presztízsének megóvása a Semmelweis Egyetem kutatói számára is kiemelkedő jelentőségű, erre kötelez intézményünk nemzetközi reputációja, hírneve is – és ez végső soron a hazai tudományos élet erősödését, haladását is szolgálja. Büszke vagyok arra, hogy a Semmelweis Egyetem zászlóshajóként szerepet vállal ebben a folyamatban, és bízom benne, hogy eszmecsereink eredményes lesz! – zárta gondolatait dr. Merkely Béla.

Dr. **Ferdinandy Péter**, a Semmelweis Egyetem tudományos és innovációs rektorhelyettese, egyben a British Journal of Pharmacology főszerkesztője prezentációjában kiemelte, fontosnak tartja, hogy közleményeket beküldő kutatók adminisztratív terheit minél jobban csökkentsék, az elbírálás folyamatához kapcsolódó kommunikáció legyen hatékony, egyszerű és gyors, így a kutatók a magas tudományos minőségre tudnak fókuszálni.

A rektorhelyettes végezetül rámutatott, hogy egyre nagyobb probléma a tudományos integritás kérdése. Az általa főszerkesztett folyóirat 2023-tól rendelkezik egy ún. tudomány integritásért felelős szerkesztővel, akinek feladata a hamis tanulmányok kiszűrése, valamint a folyóirat kiadója is rendelkezik egy erre szakosodott csapattal. Emellett az összes szerkesztő feladata a minőségkontroll. Hozzátette, hogy míg 2022-ben 16 vizsgálatot indítottak és ebből egyetlen problémás anyagot sem találtak, 2023-ban a 11 vizsgált tanulmányukból egyet vissza kellett vonniuk publikálás alól, három másikat pedig kérdésesnek találtak. Ez is jelzi a probléma egyre nagyobb mértékű terjedését még egy ennyire szigorú szabályokat alkalmazó és szakmailag megbízható folyóirat esetében is.

Dr. **Gerd Heusch**, az Esseni Egyetemi Kórház munkatársa és a Basic Research in Cardiology szerkesztője, a preklinikai kardioprotektív kutatások, tanulmányok reprodukálhatóságának problémájáról értekezett. Előadásában kiemelte, hogy egyes predátor folyóiratok különösen elterjedtek különböző tudományos területeken.

Fotó: Kovács Attila – Semmelweis Egyetem



Dr. **Robert Hatala**, a European Heart Journal főszerkesztője és a poszsonyi Nemzeti Kardiovaszkuláris Betegségek Intézet képviselője az integritásról beszélt az orvosi akadémiai karrier kapcsán. Elmondta, hogy az orvostudomány alterületekre atomizálódott, és ezzel nagyon nehéz minden egyes területet mélyen átlátni.

Dr. **Tomasz Guzik**, a Cardiovascular Research főszerkesztője és az Edinburghi és Krakkói Egyetem munkatársa a *nyitott tudomány* mellett érvelt, mert szerinte csak így lehet kutatói integritást elérni. Elmondta, hogy a megjelent publikációknak csak egy kicsi része igazán jelentős, de azért, hogy a tudomány hatékony legyen, potenciálisan mindenki számára elérhetővé kell tenni a közzététel lehetőségét.

Dr. **Ungvári Zoltán** a Semmelweis Egyetemről, aki a GeroScience főszerkesztője, felhívta a figyelmet, hogy számos esetben egy predátor folyóiratnak akár jelentősebb hatásindexe is lehet, ami további kérdéseket és problémákat vet fel.

A konferenciához online csatlakozott dr. **Roland Steifert** a Hannoveri Orvosi Egyetemről, aki a Naunyn-Schmiedeberg's Archives of Pharmacology (NSAP) főszerkesztője, arról beszélt, hogy az NSAP által publikált anyagokat kielemezték. Megállapították, hogy náluk is van példa néhány hamis tanulmányra, melyek többnyire szinte teljesen megegyeznek máshol, de eltérő szerzőkkel feltüntetett cikkekkel. Kiemelte, hogy számos egyetem olyan nagy számú publikálásra ösztöni a hallgatóit, kutatóit, ami már a minőség rovására megy, ez szintén egy káros, predátor jelenség. A rendezvény második felében gyógyszerésztudományi és egyéb folyóiratok képviselői ismertették álláspontjukat a kérdésben, többek között dr. **Michael F. Jarvis** az Illinois-Chicagói Egyetemről a Pharmacology Research and Perspectives főszerkesztője és dr. **Dávid Beáta** az European Journal of Mental Health képviselőjében.

Mitől javulhat az öröklődő retinabetegséggel élők élete?

Az öröklődő retinabetegségek legújabb, többek között génterápiás kezelési lehetőségeiről tanácskoztak szakemberek és érintett betegek a Semmelweis Egyetem Szemészeti Klinikája és a Siketvakok Országos Egyesülete által hagyományteremtő céllal megrendezett konferencián.



Fotó: Barta Bálint – Semmelweis Egyetem

Kiss Melinda Katalin – Kommunikációs Igazgatóság

– Napjainkban az információszerezés felgyorsult, és 90-95 százalékban a látásra támaszkodva történik, a látássérültek nagy része külső segítségre szorul emiatt – mondta köszöntőjében dr. **Nagy Zoltán Zsolt**, a Semmelweis Egyetem Szemészeti Klinikája igazgatója. Beszélt arról is, hogy a szemészeti ellátások fejlődése, és elsősorban a génebézési terápia miatt az orvostudomány a korábbiaknál több betegnél ér el az életminőséget javító változást. Kiemelte azt is, hogy a Szemészeti Klinikája az Anató-

miai Intézzettel közösen együttműködik dr. **Roska Botond** kutatócsoportjával is, amely remélhetőleg jelentős változásokat hoz majd a betegek életében. Beszámolt arról is, hogy a Szemészeti Klinikája már 10 sikeres génebézési beavatkozáson van túl, igen kedvező tapasztalatokkal. Remélem sikerül hagyományt teremteni ezzel a konferenciával, amelyen a kezelők és a kezelték, valamint a betegképviselői szervek találkozhatnak és információt cserélhetnek – tette hozzá dr. Nagy Zoltán Zsolt.

A szakmai programot megnyitó dr. **Knézy Krisztina** klinikai főorvos az örökletes szembetegségek típusairól, az életkorhoz kötött szűrővizsgálatok jelentőségéről beszélt. Mint mondta, a csecsemők vizsgálatánál nélkülözhetetlenek a védőnők, és megemlítette azt is, hogy számukra a retinadisztrófiák korai felismerésével kapcsolatos legújabb kutatási eredményekről a klinika adjunktusa, dr. **Barcsay-Veress Amarilla** szervez továbbképzéseket. Dr. **Szabó Viktória**, a klinika adjunktusa a genetikai szűrés magyarországi helyzetéről adott áttekintést. Dr. **Zobor Annamária**

Ditta docens arról beszélt, hogy több mint 300 olyan gént ismer a tudomány, amely retinabetegséget okozhat.

A hallás- és látássérüléssel járó genetikai szindrómák fül-orr-gégszeti ellátása terén napjainkban elérhető lehetőségekről dr. **Gáborján Anita** adjunktus, a Semmelweis Egyetem Fül-Orr-Gégszeti és Fej-Nyaksebészeti Klinika Audiológiai szakambulanciájának vezetője beszélt.

A cikk teljes terjedelemben a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható.



Betegbiztonság a gyógyszergyártó szemszögéből – folytatódott a Richter Science Club

Fekete-Obreczány Éva – Kommunikációs Igazgatóság

A Semmelweis Egyetem és a Richter Gedeon Nyrt. közös előadássorozatának novemberi alkalmán a résztvevők interaktív kerekasztal-beszélgetés keretében kaphattak képet a gyógyszerfejlesztés kulisszatitkairól. Az eseményen mondott köszöntőjében dr. **Merkely Béla** rektor így fogalmazott:

– Aki a tudománnyal foglalkozik, egy életre köteleződik el, folyamatos szorgalmat kell mutatnia, és soha nem szűnő kíváncsiság kell, hogy jellemezze. A Semmelweis Egyetemen azt valljuk, hogy az orvoslás, a gyógyítás és a gyógyszerészet fejlődése érdekében tett minden erőfeszítésünk két célt szolgál: egyrészt, hogy jobban ismerjük a világot, másrészt, hogy igyekezzünk azt sokkal jobbá tenni. – A tudomány eredményessége akkor valóban nyilvánvaló és kiemelkedő, ha a tudományban szerzett ismeretek a mindennapi gyakorlatban hasznosulnak. Semmi sem bizonyítja ezt jobban, mint a mi hivatásunk, ahol ezek az eredmények és ismeretek közvetlenül a betegek gyógyítását eredményezik, illetve a betegek megmentett életéveiben kiszámíthatóan jelen vannak – mutatott rá a rektor.

– A Richter mélyen elkötelezett az innováció iránt, ennek egyik mutatója, hogy azon a 2500-as listán, amelyen a világ K+F-re leg-

többet költő cégeit jegyzik, a Richter egyedüli magyar vállalatként rajta van és a középmezőnyben szerepel – emelte ki köszöntőbeszédében dr. **Lendvai Balázs**, a Richter Tanszék vezetője, a Richter Farmakológiai és Gyógyszerbiztonsági Kutatási Főosztályának vezetője. Hozzátette: ez a hatalmas K+F ráfordítás, amely mögött óriási tudományos aktivitás, potenciál rejtőzik, kötelezettséget ró a Richterre. – Hiszen, ha ezt a tudást disszemináljuk a magyar tudományosság felé, akkor a magyar innováció jobb helyzetbe kerülhet. A tudás disszeminálása megnyilvánulása a Richter Science Club is – húzta alá.

A köszöntőket követő kerekasztal résztvevői, dr. **Vizserálek Gábor**, a Richter Gedeon Nyrt. Kutatási analitikai osztály helyettes vezetője és **Mogyorós Attila**, a Richter Program és Portfólió Menedzsment osztályvezetője **Szolyák Tamás**, a Global Regulatory Science & Portfolio Management igazgatójának moderálása mellett beszéltek többek között a gyógyszeripari fejlesztés komplexitásáról, a labor mérés technikai nehézségeiről, valamint bemutatották a kapcsolódó megoldások módszertanát, az ahhoz szükséges csapatmunkát.

A cikk teljes terjedelemben a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható.



Fél évszázada indult a hazai veseátültetési program

A hazai szervátültetés hőskorának emlékeit elevenítették fel a szervezett vesetranszplantációs program indulásánál részt vevő orvosokkal a Semmelweis Egyetem Sebészeti, Transzplantációs és Gasztroenterológiai Klinikáján (STÉG) szervezett jubileumi megemlékezésen. A rendezvényen a legnagyobb transzplantációs centrum jövőbeli fejlesztési irányairól is szó esett.

Kiss Melinda Katalin – Kommunikációs Igazgatóság

Ötven éve, 1973-ban indult az első szervezett veseátültetési program Magyarországon a Semmelweis Egyetem akkori I. Sz. Sebészeti Klinikáján, napjainkra pedig az egyetem hazánk legnagyobb transzplantációs centrumává vált, ami az összesen 367 tavalyi hazai szervátültetés 67 százalékát végezte el – mondta dr. **Merkely Béla**, a Semmelweis Egyetem rektora a jubileum alkalmából a Sebészeti, Transzplantációs és Gasztroenterológiai Klinikán.

Felidézte, hogy ezt követően szűk 20 évvel később került sor az első hazai szívátültetésre a Városmajori Szív- és Érgyógyászati Klinikán **Szabó Zoltán** professzor vezetésével, majd 1995-ben elindult a májtranszplantációs program is az egyetemen. Húsz évvel később az első magyarországi tüdőtranszplantáció elvégzésében is jelentős szerepe volt a Semmelweis orvosainak, tavaly pedig már 12 ilyen beavatkozást végeztek el a Mellkasebészeti Klinikán. Hangsúlyozta azt is, hogy az egyetem jelentős fejlődést kíván elérni a szervtranszplantációs medicina terén, annak érdekében, hogy minden szerv transzplantációja terén tartósan Európa élvonalába tartozzon. A koronavírus-járvány a beavato-



zások és donációk számát nemzetközi szinten is visszavetette, azonban érezzük a javuló tendenciát: a szívátültetés terén például a pandémia óta idén először újra valószínűsíthető, hogy év végéig elérjük a korábbi időszakra jellemző évi átlag 50 esetszámot – emelte ki a rektor. Hozzátette: eredmények ugyan elsősorban a betegek javát szolgálják, de azt is mutatják, mire képes a magyar egészségügy és az orvostudományi felsőoktatás.

A közelmúltban ünnepeltük az első hazai sikeres májátültetés 40. évfordulóját, most pedig a sikeres hazai vesetranszplantációs program elindulásának fél évszázados jubileumáról emlékezünk meg. Az ilyen alkalmak elengedhetetlenek, hogy lássuk, a múlt emlékei hogyan lesznek a mindennapok rutinjai – mondta köszöntőjében dr. **Szijártó Attila**, a STÉG igazgatója. Kiemelte azt is, hogy kitartó és alapos csapatmunka vezetett az első sikeres beavatkozási, amely után még 21 évet élt napi dialízis nélkül a beültetett vesével a beteg. 1973. november 16. óta 5487 vesetranszplantációt végeztek el az egyetemen, ami az összesen 12 213 hazai szervtranszplantációból elvégzett 9764 veseátültetéshez képest sem kevés. Kiemelte azt is, hogy tavaly minden eddigénél több, mintegy 40 élődonoros veseátültetést végeztek a klinika szakemberei.

Dr. **Kovács János Balázs**, a STÉG adjunktusa ezt követően áttekintést adott a veseátültetés közelmúltbeli fejlődéséről a klinikán és hazánkban, megemlítve, hogy a 2013-as Eurotransplant-csat-



Fotó: Barta Bálint – Semmelweis Egyetem

lakozás óta eltelt évtizedben Magyarországon 4,5 évről 3,5 év alá csökkent az átültetésre várakozási idő az átlagos betegek, illetve a korábbi 8 évről közel ennyire esett vissza a hiperimmunizált betegek körében is. Az együttműködésnek köszönhetően emelkedett a gyermektranszplantáltak száma is. Megemlítette, hogy a budapesti centrumban elvégzett 5487 átültetésből 586 volt élődonoros, míg 85 esetben szimultán vese és hasnyálmirigy transzplantációra került sor. Az elektronikus betegreferáló rendszer, a donorszervek kivételénél a minimálinvazív laparoskopos műtéti technika bevezetése, illetve a 3D-nyomatás használata a vesetranszplantációs műtétek tervezésénél ugyancsak jelentősen segíti a sikeres beavatkozások számának növelését, a gyerektranszplantáltak felnőtt ellátásba való szervezett tranzíciója pedig komolyan javította az érintettek életminőségét, túlélési esélyeit is. Úgy fogalmazott, hogy a jövőben elsősorban pandémia előtti donorszám visszanyerése, majd lehetőség szerint további növelése a cél. A donorszervek konzerválását és minőségének javítását nagyban segítené a gépi perfúzió alkalmazása, ennek azonban egyelőre finansziális akadályai vannak, az ugyancsak költség- és szervezésigényes keresztadonáció megvalósításán azonban dolgozik a klinika, ahogyan a tervek között szerepel a robotasszisztált műtéti technika bevezetése a beültetésekénél is – mondta dr. Kovács János Balázs.

Az 50 évvel korábbi sikeres kettős beavatkozás előkészületeiről és aneszteziológiai tanulságairól dr. **Darvas Katalin** professor emerita adott áttekintést. Annak idején ugyanis november 16-án és 17-én is elvégeztek egy-egy transzplantációt, és a másodiknál már alkalmazták az első tapasztalatait, a narkózis idejének lerövidítésétől a használt vértípusig bezárólag. Megemlítette azt is, hogy 7 hónappal ezt követően végezték el az első veseátültetést gyermek páciensen. Dr. **Petrányi Győző** immunológus professzor a sikeres szervtranszplantációkat elősegítő hisztokompatibilitási rendszer felfedezésének története mellett áttekintést adott előadásában arról is, hogyan állították össze az első magyar vesetranszplantációs listát vércsoport és dialízisállomás szerint listázva betegeket. Dr. **Perner Ferenc** professor emeritus a vesetranszplantációs program előkészítő lépéseit, majd a jogi szabályozás fejlődését ismertette, illetve a részben általa is végzett beavatkozás részleteit elevenítette fel korabeli híradó- és egyéb tévériportok részleteivel színesített előadásában.

Innovatív terápiák és gondozás ad új esélyt a cisztás fibrózissal született gyermekeknek

Évente körülbelül 20-25 gyermek születik Magyarországon a cisztás fibrózis (CF) nevű, több szervet érintő örökklődő betegséggel. A tünetek szerteágazóak, emiatt korábban akár évek telhettek el, mire megszületett a diagnózis, a betegség végkimenete pedig gyakran tüdő-, illetve májtranszplantáció. Új esélyt ad ugyanakkor a kezelésben a tavaly év elején a CF-re is kiterjesztett kötelező újszülöttkori szűrés, valamint az egy éve itthon is elérhető, a hibás fehérjére ható ún. modulátor terápia. Cikkünkben a szűrés és az új terápia bevezetése óta eltelt időszak tapasztalatairól számolnak be a Semmelweis Egyetem Gyermekgyógyászati Klinikájának munkatársai. Az egyetemi klinika az ország két újszülöttkori szűrőcentrumának, az itt gondozottak gyógyulását pedig innovatív fejlesztések és módszerek is segítik.



Fotó: Barbra Balint – Semmelweis Egyetem

Dobozi Pálma – Kommunikációs Igazgatóság

Luca 21 hónapos. Kedvence Bing nyuszi, imád szabad levegőn lenni, hintázni, homokozni, sarazni, pocsolába ugrálni. Vagyis éppen olyan, mint bármelyik kortársa. Ugyanakkor ő az egyike annak az évi körülbelül 20-25 gyermeknek, aki cisztás fibrózissal (CF), vagyis egy több szervet érintő genetikai betegséggel jön a világra. És ő az első, akinél már néhány hetes korban megállapították a betegséget a Semmelweis Egyetem Gyermekgyógyászati Klinikáján – köszönhetően a múlt év elején országos szinten elindult újszülöttkori CF szűrőprogramnak.

– Nagyon meg voltunk ijedve, amikor az újszülöttkori vérvizsgálat eredménye alapján behívtak verejtéktesztre, majd igazolódott a betegség. Azt sem tudtuk, mivel állunk szemben, de elmondták, hogy akár olyan kimenetele is lehet a betegségnek, hogy később tüdő- vagy májtranszplantációra lehet szükség. Az első fél-egy évet nem kívánom senkinek, egészen belebetegedtem, az az éves kontrollnál nyugodtam meg kicsit – emlékszik vissza a kezdetekre Luca édesanyja.

A kislány szerencsére nagyon jól fejlődik, és a terápia mellett tünetmentes. – Meg kell tanulni együtt élni ezzel a betegséggel a szülőnek és a gyereknek is. Luca folyamatosan kapja a szükséges kezeléseket, járunk dr. **Kincs Judit** doktornőhöz a gyermek-klinikára, naponta kétszer inhalálunk, végezzük az ez után javasolt speciális tüdő-körbepogtatást, mára mindez természetessé vált számunkra – mondta az anyuka, hangsúlyozva: sokat jelent számukra a tudat, hogy jó kezekben vannak, és bármikor számíthatnak a doktornőre. – Születéskor semmilyen tünete nem volt a kislányunknak, a mai napig felfoghatatlan számunkra, hogy itt egy látszólag egészséges, okos, értelmes, szépen fejlődő gyermek, akinek ugyanakkor ilyen komoly betegsége van. Nem tudjuk, miért pont velünk történt ez, de jó, hogy a szűrésnek köszönhetően kezdetektől lehet tudni a betegségről, és így első pillanattól mindent megtehetünk annak érdekében, hogy jól legyen a kislányunk – fogalmazott Luca édesanyja.

Magyarországon 2022. januárban indult el a kötelező újszülöttkori CF szűrőprogram, amellyel 27-re nőtt a születést követően anyagcsere-szűréssel vizsgált ritka örökletes kórképek száma. A Semmelweis Egyetem Gyermekgyógyászati Klinikája – mint az ország két centrumának az egyike, ahol a vérminták kiértékelése történik és vezető CF gondozócentrum – aktív szerepet játszott a cisztás fibrózis szűrés bevezetésének előkészítésében – hangsúlyozta dr. **Szabó Attila** klinikaigazgató, az egyetem Klinikai Központjának elnöke. A CF, bár egy ritka betegség, az úgynevezett autoszomalisan recesszíven örökklődő genetikai betegségek közül Európában a leggyakoribb. A külső elválasztású mirigyek kóros váladéktermelésével jár, főként súlyos légúti és emésztőszervi szövődeményeket okoz, de más szerveket is károsít – magyarázta az igazgató, hangsúlyozva: a nemzetközi tapasztalatok alapján ugyanakkor egyértelmű, hogy ahol már a születést követően kiszűrjük ezt a betegséget, ott jóval hosszabb az érintettek várható élettartama és jobb az életminősége is. A szűrés jelentőségét fokozza, hogy tavaly ősz óta itthon is elérhető egy új gyógymód, a CFTR modulátor terápia, ami a betegség kialakulásának alapjára, vagyis a genetikai mutáció miatt károsodott kloridcsatorna működésére hat.



A szűrővizsgálat bevezetését megelőzően a gyermekek sokszor akár már az iskoláskort is elérték, mire orvostól-orvosig járva megtalálták a választ a szerteágazó tünetekre, és megkapták a diagnózist. Ennyi idő alatt a betegség visszafordíthatatlan károsodásokat okoz nem csak a légzőrendszerben és a májban, de a gyermekek fejlődésében is. Nem véletlen, hogy a fiatal tüdőtranszplantáltak jelentős része CF-es.

– Egyedülálló az országban, hogy klinikákon újszülöttkortól a tüdőtranszplantációs gondozásig egy helyen elérhető bármilyen ellátás. Tekintettel arra, hogy a CF szinte minden szervrendszert érint, a betegeket egy multidiszciplináris – tüdőgyógyászokból, gasztroenterológusokból, májspecialistákból, sebészekből, endokrinológusokból, dietetikusból, gyógytornászokból és pszichológusokból álló – csapat gondozza a születéstől a felnőtté válásáig. Mindezekon felül pedig kollégáim egy hazánkban

egyedülálló, de nemzetközi szinten is kiemelkedő speciális légzésfunkciós labor hoztak létre – részletezte dr. Szabó Attila.

– Nagy előrelépés, hogy a szűrésnek köszönhetően időben el tudjuk kezdeni a kezelést, és ezzel elérhető, hogy a tünetek csak később, a korai években egyáltalán ne alakuljanak ki. Ugyanakkor a családnak óriási pszichés teher, hogy az egészségesnek tűnő gyermekről kiderül, hogy súlyos betegsége van – osztja meg tapasztalatait dr. Kincs Judit, osztályvezető főorvos, aki a CF-szűrés koordinátora a klinikán.

Mint részletezte, a cisztás fibrózis egy hosszadalmas, de teljesen fájdalommentes verejtékvizsgálattal igazolható. Erre a vizsgálatra azokat az újszülötteket hívják be, akik esetében az újszülöttkori kötelező szűrés alapján a cisztás fibrózisra jellemző marker a vártól eltérő értéket adott.

– A cél az, hogy legkésőbb hat hetes korig minden érintettnél megtörténjen a verejtékvizsgálat. Pozitív eredmény esetén pedig a diagnózis ismertetését követő héten már a gondozást végző multidiszciplináris csapat is bemutatkozik a szülőknek – emelte ki dr. Kincs Judit.



Kezelés nélkül általában néhány hónapos korban jelentkezhetnek az első tünetek, felszívódási zavar formájában a hasnyálmirigy érintettsége miatt. Ha időben diagnosztizáljuk a betegséget, akkor az emésztést segítő enzimekkel elérhető, hogy ne alakuljon ki gyarapodási elégtelenség, az pedig, hogy jól fejlődik a baba, a tüdőtünetek kivédésében is nagyon sokat segít. Ha egy gyermeknél bizonyosodnak, hogy cisztás fibrózisra van, akkor a szülőknél genetikai tanácsadás történik, a kiskorú testvéreknél pedig verejtékvizsgálatot végzünk – hívta fel a figyelmet.

A tünetmentes CF-es babáknak eleinte havonta, aztán kéthavonta, egyéves kor után pedig háromhavonta kell jönniük kontrollra, ha pedig megjelenik valamilyen tünet (pl. köhögés, fulladás) rögtön jelentkezniük kell. A szülőket megtanítják a gyógytorna, váladékkoldás és inhalálás elvégzésére – ezeket be kell építeni az otthoni napi rutinba.

Cisztás fibrózisban kiemelt hangsúlyt kap a tüdő folyamatos vizsgálata. Az ennél a betegségnél használt legalapvetőbb légzésfunkciós teszt a spirometria, vagyis a közismert kilégzéses vizsgálat. Csakhogy ez 6 éves kor előtt nem alkalmazható megbízhatóan, másrészt már csak a késői tüdőelváltozásokat tudjuk detektálni vele – ismertette dr. **Czövek Dorottya**, a klinika tanársegédje, a speciális légzésfunkciós laboratórium vezetője. Éppen ezért világszerte forró téma, hogy mi lehet a spirometria alternatívája. A nemzetközi szinten már széles körben használt gázkimosásos technika (multiple breath washout – MBW) Magyarországon egyedül a Semmelweis Egyetem gyermekklinikáján felállított innovatív légzésfunkciós laboratóriumban érhető el – az ezzel kapcsolatos tapasztalatot külföldön szerezte meg dr. Czövek Dorottya, aki több éves svájci és ausztráliai kutatói és klinikai munkája során elsősorban a cisztás fibrózissal és más ritka betegségekkel foglalkozott. Ezzel a technikával az vizsgálható, hogy



mennyire heterogén a tüdő a szerkezete, ugyanakkor csak 3 éven felülieknél alkalmazható.

– Az ennél kisebb, akár újszülött babák légzésfunkciójának tesztelésére egy kutatási fázisban lévő magyar fejlesztés ad lehetőséget a klinikán, szintén az országban egyedülként. Az oszcillometriás technikával a légutak ellenállását, a tüdőszövet flexibilitását tudjuk meghatározni, és minden CF-el diagnosztizált csecsemőnél elvégezzük. Azzal kapcsolatban, hogy ez mekkora súllyal esik latba a klinikai kép kialakításában, a betegség kezelésében, jelenleg is intenzív kutatások folynak – mutatott rá dr. Czövek Dorottya. Ugyanakkor az, hogy a kiszűrt gyerekeket kezdettől fogva és rendszeresen mérjük ezzel az eszközzel, jól tudja mutatni a betegség előrehaladását – tette hozzá.

– A veleszületett anyagcsere-betegségekkel kapcsolatos kötelező újszülöttkori szűrővizsgálatokat a tíz legfontosabb egészségügyi ellátás közé sorolja az amerikai Center for Disease Control and Prevention – hangsúlyozza dr. **Szatmári Ildikó**, a Gyermekgyógyászati Klinika tudományos munkatársa, az anyagcsere-laboratórium vezetője. Az országban két helyen, a Semmelweis Egyetemen és Szegeden végzik el a szűrést. A születés utáni napokban a helyi kórházban vérmintát vesznek az újszülöttek sarkából. Ezt egy szűrőpapírra helyezik, amit beküldenek a központokba, és a kollégák speciális metodikákkal, ezekből a szűrőpapíron levő vércseppekből végzik el a diagnosztikát.

– A CF szűréséhez az immunreaktív tripszinogén szintjét vizsgáljuk. Az eltérés mértéke alapján döntünk, hogy első körben eleget-e megismételni a vérvizsgálatot, vagy rögtön szükséges verejtéktesztre behívni a babát. A vérminták elemzése során nagyon fontos, hogy a lehető legkevesebb családot zargassunk, ijesszünk meg fölöslegesen, ugyanakkor egy beteg se csússzon át a szűrőnkön – magyarázta dr. Szatmári Ildikó.

Az első év tapasztalatairól – az országos adatok alapján – az International Journal of Neonatal Screening folyóiratban jelentettek meg publikációt a klinika munkatársai. Eszerint országos szinten 88400 újszülöttkori anyagcserevizsgálat történt, a cisztás fibrózis kapcsán 1331 esetben született pozitív eredmény, 1171 esetben a vérvizsgálat megismétlése mellett döntöttek a szakemberek. Végül összesen 256 újszülöttet kellett behívni verejtékvizsgálatra, illetve klinikai kivizsgálásra, és 18 esetben igazolódott be a CF.

A CF-ben nagyszerepe van a nem invazív légzéstámogatásnak, amennyiben súlyosbodnak a tüdőt érintő tünetek. Amikor egy CF-el élő gyermeknek a légzésfunkciója 50 százalék alá süllyedt, akkor érdemes alvászvizsgálatot végezni, és ha az eredmény eltérést mutat, akkor nem invazív légzéstámogatás beállítására lesz szükség. A klinika Nem-invazív Otthoni Lélegeztetési Programjában jelenleg 85 gyereket kezelnek, közülük hatan CF-esek.

Művészekkel a ráktabuk ellen – egyedülálló projekt indult a Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézetben

A daganatos betegségeket övező tabuk megdöntésére készül 20 fős csapatával dr. Kiss Richárd, a Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet patológus szakorvosa. A EUniWell Seed Founding Programme égisze alatt futó egyéves munka során egészségügyi szakemberek, diákok, betegek és képzőművészek workshopokon dolgozzák fel a rák különböző aspektusait.

Szepesi Anita – Kommunikációs Igazgatóság

– A daganatos betegség diagnózisa, sőt már a gyanúja is egy stigma, olyan, mint egy billog, amit, ha rásütnek az emberre, örök életére rajta marad, még gyógyultan is. Félelem, tabusítás övezi, olyasmis ez, amiről nem illik beszélni. A kommunikációt nehezíti, hogy az orvosok által használt nyelvezet a laikusok számára érthetetlen, ami szintén táplálja a félelmüket. Ezeknek a tabuknak a ledöntését célozza a projektünk, ami nem a hagyományos betegedukációs eszközökkel él, hanem az érintettek, a szakemberek, valamint diákok és művészek bevonásával közelíti meg a rákos betegség különböző aspektusait, láttatja a különböző szempontokat – magyarázta a projekt koncepcióját dr. **Kiss Richárd**. Az alapelgondolás szerint a projektbe bevont művészek saját vizuális eszköztáruk felhasználásával teszik megfoghatóvá a betegség emberi aspektusait, s ezzel közös nevezőre hozzák a betegségben különféle képpen érintetteket – betegeket, onkológusokat, patológusokat, diákokat –, a közös nyelvként használt képzőművészet pedig várakozásaink szerint segít a tabuk csökkentésében – fejt ki a patológus szakorvos.

A EUniWell Seed Founding Programme pályázatán nyertes projekt workshoporozattal indult ősszel, a találkozók tematikája rugalmasan, a beszélgetések közben felvetődő dilemmák nyomán alakult. A résztvevőket végigvezették például azon a folyamaton, ami a daganatos betegségek diagnosztizálása szempontjából kiemelt fontosságú patológiai intézetben zajlik a szövettani minta bekerülésétől a diagnózis megszületéséig. Amint azt a projektvezető elmondta, a külsősök közül senki nem tudja, mi történik itt, mennyire komplex, akár egy tucatnyi szakember részvételét igénylő munkáról van szó, és miért telik el a biopsziás mintavételről a szövettani metszet, majd a patológiai lelet elkészültéig akár két hét is. Mint hozzát teszi, a mintából készült, amúgy nagyon látványos szövettani metszetről a patológus vizuális vizsgálattal, mintázatfelismerő tudása alapján állapítja meg a diagnózist.

– Miközben mi így kézbe tudjuk venni, és saját szemünkkel látjuk a páciens betegségét, ő jellemzően direkt módon sehogyan nem szembesül vele, a daganatos betegségeknek sok esetben nincsen külső jele, s ez a rejtett aspektus is erősíti a tabusítást – hangsúlyozza a patológus szakorvos. Egy másik alkalommal pedig tisztázták a fogalmakat, a jelentésüket, rendezték a kuszaságokat, aggodalomra okot adó kódokat, szóhasználatot.

Napirendre kerültek a megküzdési mechanizmusok, hogy ki hogyan éli meg a betegségét, valamint az eltérő szerepekből adódó különbségek, közte például az orvosok reakciója a saját érintettségük esetén, továbbá a mentális, pszichológiai aspektusok is mentálhigiénés szakemberek bevonásával.



Fotó: Bartha Bálint – Semmelweis Egyetem

A mintegy 20 fős ráktabu projektben a patológuson kívül 2 kurátor, 2 klinikai onkológus, 2 beteg, 6 képzőművész, 4 orvos és pszichológus hallgatók is részt vesznek, közülük többen saját maguk, vagy családtag érintettsége okán többféle szerepben is jelen vannak, így többféle aspektust is meg tudnak jeleníteni. Sőt, generációkon is átívelő az egyes csoporttagok érintettsége – teszi hozzá dr. Kiss Richárd, hiszen van olyan csoporttag, aki leukémiásként szült két gyermeket, akik közül az egyik leendő Semmelweis-hallgató, és most is részt vesz a csoport munkájában.

A művészek projektbeli szerepére térve **Kollár Dalma Eszter**, az egyik kurátor elmondta, a képzőművészek részt vesznek a workshopokon, és a tapasztalataikat a saját eszközeikkel megjelenítve hoznak létre új műveket, amelyekből áprilisban nyilvános kiállítás nyílik a Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézet aulájában. A tabudöntő megközelítésről, a workshopokról és az alkotásokról két nyelvű kiadvány is készül. A EUniWell projekt nemzetközi, olasz, spanyol és

svéd egyetemeken is zajlanak workshopok, de művészek bevonása nélkül. A projekt ideje alatt online találkozókra a különböző helyszínek tapasztalatait is kicserélik a résztvevők, ezzel feltárva a daganatos betegségeket övező tabuk kulturális különbségeit, valamint az országtól független univerzális emberi aspektusait. Hazai szinten egyébként példátlan a művészetek és a betegségek tudományos háttérrel megalapozott összekapcsolása – emeli ki a kurátor.

Dr. Kiss Richárd a további tervek között említette egy élő előadás megszervezését a partneregyetemek részvételével, illetve a workshopok és a kreatív folyamat dokumentálásáról készült, oktató prezentációs anyag kurrikulumba ültetését, így évről évre találkozhatnak a hallgatók a program során gyűjtött ismeretanyaggal.

A tabusítás, a tabuk feloldása és a testérzetek megjelenítése, ennek társadalmi elfogadottsága a projektben részt vevő képzőművészek számára csak részben új tematika. **Simon Zsuzsi** például alkotásaival arra törekszik, hogy a daganatos betegek művészi ábrázolásánál ne a csonkolt test láttatása legyen az egyetlen megközelítési mód. **Máté Dániel** az energia-, kalóriafelhasználással kapcsolatos sejt szintű változásokat mutatta be korábban saját eszközeivel. A projektben betegként és egy a rákkal kapcsolatos, tabudöntő podcastorozattal, a Rákeltérítő készítőjeként is részt vevő **Markovits Ferenc** megerősítette, saját félelmeit minimálisra csökkentette, amikor végre beszélhetett a betegségéről, amiről évekig még a családjával sem tudott nyíltan kommunikálni.

A cikk teljes terjedelemben a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható.



Új eljárással segítik a daganatos gyerekek későbbi gyermekvállalását

Hazánkban először a Semmelweis Egyetem Gyermekgyógyászati Klinikáján végeztek onkológiai betegséggel kezelt, pubertáskor előtt álló gyermekeknél petefészekszövet-fagyasztást. Az eljárás során a petefészeket eltávolítják, lefagyasztják, majd felnőttkorban visszaültetik a hasüregbe, a későbbi gyermekvállalás érdekében.

Csatári-Földváry Eszter, Kovács Eszter – Kommunikációs Igazgatóság

– Úgynevezett laparoszópos eljárással, a köldökön keresztül távolítjuk el a jobb- vagy baloldali petefészeket, vagy annak egy részét – mondja dr. **Sükösd Zita**, a Gyermekgyógyászati Klinika Tűzoltó utcai részlegének szakorvosa, az első műtéteket végző sebész. – A cél, hogy a beavatkozás minél kevésbé terhelje meg a gyermekek szervezetét, ezért csak három kis vágást ejtünk a bőrön és hosszú, vékony műszerek segítségével távolítjuk el a petefészeket úgy, hogy a petevezeték nem sértjük. A szövetet az egyetem Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika Asszisztált Reprodukciós Osztályán több darabra osztják, lefagyasztják és folyékony nitrogéngőzben tárolják –196 Celsius-fokon a beteg 25 éves koráig, ami szükség esetén utána öt évenként meghosszabbítható – magyarázza a szakember.

Nyugat-Európában és Amerikában már jók a tapasztalatok a gyermekkorban végzett petefészekszövet-fagyasztással kapcsolatban. Ott is a petefészek-kimerülés, későbbi meddség megakadályozása érdekében használják elsősorban ezt a beavatkozást – tette hozzá dr. Sükösd Zita.

A Magyarországon eddig csak felnőttek számára volt hozzáférhető műtét, gyermekek részére mostantól a Semmelweis Egyetemen érhető el, ahol az elmúlt hónapokban már öt beavatkozást elvégeztek a szakemberek különböző korú gyermekeknél. Nemzetközi adatok alapján felnőtteknél már több száz olyan eset ismert, ahol onkológiai kezelésben részesült betegeknek ezzel az eljárással egészséges gyermekük született.

Dr. **Erdélyi Dániel**, a Semmelweis Egyetem Gyermekgyógyászati Klinika Tűzoltó utcai részlegének hematológusa kifejtette: gyermekeknél az eljárás világszerte annak ellenére még csak kutatási



Fotó: Barta Bálint – Semmelweis Egyetem

stádiumban van, hogy már több olyan eset ismert, ahol fiatal, 18 év alatti, gyermekkorban műtött lány, a későbbi petefészek visszaültetésnek köszönhetően egészséges utódot hozott a világra. – Az eljárásra kapott engedélyünk a nemzetközi gyakorlatnak megfelelően csak a meddség magas kockázatával járó kezelések előtt teszi lehetővé ezt a beavatkozást. Úgy becsüljük, hogy évente 20-30 beteget tudunk beemelni a programba az egész országból – emelte ki a hematológus.

Pancreas Day: fókuszban a megelőzés

A hasnyálmirigy-rák jelentette kockázatokról, a legújabb hazai terápiás lehetőségekről szervezett figyelemfelhívó szakmai konferenciát és lakossági tájékoztató napot a Sebészeti, Transzplantációs és Gasztroenterológiai Klinika (STÉG). A kétnapos rendezvényen az európai legjobb gyakorlatok megismerése mellett a hazai ellátó centrumok tapasztalatcseréjére is lehetőség adódott.

Kiss Melinda Katalin – Kommunikációs Igazgatóság

Az elmúlt egy évben a társadalmi szerepvállalásként indult kapcsolatfelvételtől szoros együttműködés alakult ki a klinika és a Hasnyálmirigy-rákos Betegekért Országos Egyesület között, amit a hazánkban idén először megrendezett, a hasnyálmirigy-rák világnapjára, november 16-ra időzített szakmai és főként lakossági tájékoztatást célzó Pancreas Napok is alátámaszt – mondta dr. **Szijártó Attila**, a Sebészeti, Transzplantációs és Gasztroenterológiai Klinika (STÉG) igazgatója a kétnapos esemény első, az egészségügyi szakembereket célzó napján. Felidézte, hogy a klinika 2022 decemberében írt alá együttműködési megállapodást az alapvetően hozzátartozói kezdeményezésre alakult betegszervezettel, amelynek elsődleges célja a hasnyálmirigy-betegségben szenvedők tájékoztatása és betegút-szervezése, valamint az e betegségekkel foglalkozó centrumok, illetve a kezelést, terápiát célzó tudományos kutatások támogatása.

A szakmai napon pedig elsősorban a Semmelweis Egyetem, és azon belül is a STÉG mint Magyarország messze legnagyobb hasnyálmirigy-betegeket ellátó központja mutatta be az itt folyó mul-

tidiszciplináris szakmai munkát. Amint dr. **Szücs Ákos** docens, a STÉG igazgatóhelyettese, a klinika hasnyálmirigy-sebészeti munkacsoportjának vezetője, egyben a konferencia és egészségnap szervezője elmondta, átlagosan évi 160-180 műtétet végeznek, azaz itt operálják meg a hasnyálmirigy-daganatos betegek közel felét.

Dr. Szücs Ákos – aki az országban először végzett robotasszisztált hasnyálmirigy-műtéteket – az elmúlt egy évben a pankréászbetegségek tekintetében már-már rutin beavatkozássá vált robot-sebészet téren szerzett tapasztalatait osztotta meg a hallgatósággal.

Külön szekció szólt a klinikán folyó klinikai jellegű kutatásokról, és bemutatkoztak azon diszciplínák (patológia és onkológia) is, amelyek az egyetem falain belül a STÉG-gel szorosan együttműködve teszik teljessé a komplex ellátást. Egy teljes szekció erejéig látták vendégül a magyarországi hasnyálmirigy-sebészettel foglalkozó kórházak sebészeit, mely során megoszthatták egymással tapasztalataikat.

A cikk teljes terjedelmében a Semmelweis Egyetem honlapján olvasható.



Jónak lenni mindig jó! – a jótékonykodásból a HÖK is kiveszi a részét

A Semmelweis Egyetemen már nagy hagyománya van a jótékonykodásnak, amiből a Hallgatói Önkormányzat (HÖK) is igyekszik jelentősen kivenni a részét. Ez nem csak az ünnepek előtt szokás, hiszen egész évben, különböző eseményekhez kötődően támogat az egyetem és a HÖK rászorulókat, szervezeteket.

Csanádi Petra, Bani Eszter – HÖK Média Bizottság

Idén november 8-án rendeztük meg a NET futást, amelyet hagyományosan minden évben megtartunk ősszel, illetve tavasszal is a Nagyváradi téri Elméleti Tömbben. A verseny azoknak a hallgatóknak rejt kihívást, akik a futás szerelmesei, egyúttal imádnak extrém körülmények között teljesíteni: Magyarország 5. legmagasabb épületében, 22 emelet magasan, 497 lépcsőfokot kellett a lehető leggyorsabban sprintelve végigmászni annak, aki ebbe a sportos próbátételbe belevágott! A szokásokhoz híven, férfi és női kategóriában volt lehetősége jelentkezni az érdeklődőknek. Szinte minden egyetemi kar képviseltette magát, volt, amelyik több nevezővel is. Végül a három leggyorsabb futó kapott értékes ajándékokat kimagasló eredményükért cserébe mindkét kategóriában. A lányoknál az első

Tóth Imola (ideje 2 perc 34 másodperc) lett, a fiúknál **Börcsök István** (ideje 1 perc 51 másodperc) zsebelte be a legértékesebb díjat. Ezúton is gratulálunk nekik és minden indulónak a szép teljesítményükhöz, illetve köszönjük, hogy egy jó célhoz is hozzájárultak a nevezéssel! Tavaly óta a megmérettésre gyerekeknek szánt plüssállatokkal és különböző édességgel lehet nevezni, a jelképes nevezési díjat pedig a Bókay Gyermekgyógyászati Klinikának ajánlotta fel a Hallgatói Önkormányzat. A mostani felajánlások a gyerekeknek tökéletes ajándékként szolgálnak, mivel december 6-án személyesen a **Mikulás** adja majd át őket.

Az év közben adódó rengeteg jótékonyági esemény mellett a decemberi hónap kiemelt figyelmet élvez ilyen szempontból. A Hallgatói Önkormányzat sokadik alkalommal szervez adománygyűjtést az év utolsó hónapjában. Idén november 30-án kezdődött az akció, és egészen december közepéig tart. Előzetes egyeztetések alapján tartós élelmiszert, higiéniai termékeket, játékokat, édességet, könyveket nagy örömmel fogadnak a partner szervezetek, de ezeken felül bármilyen kisebb vagy akár nagyobb felajánlásért is nagyon hálásak. Tavaly a Magyar Máltai Szeretetszolgálat részére két nagy autónyi adományt sikerült gyűjteni, bízunk benne, hogy az idei alkalommal is hasonlóan népszerű lesz a kezdeményezés mind a hallgatók, mind a dolgozók körében.

Az idei adomány felajánlásának is lesz Facebook-eseménye, amit érdemes lesz követni, hiszen a jótékonykodni vágyók tájékozódhatnak korcsoportok szerinti bontásban, hogy milyen adományt fogadnak szívesen a szervezetek, rászorulókat. Lehetőség lesz egy-két termék, vagy akár előre összeállított csomag leadásra is, melyeket egyben fog a HÖK átadni a szervezeteknek, amiről szokás szerint digitális formában képekkel és rövid beszámolóval tájékoztatjuk az érdeklődőket. Az adományokat a Hallgatói Cent-



Fotók: HÖK Média Bizottság



rumban (1089. Budapest, Nagyvárad tér 4.) az Akvárium-ban lehet leadni.

Idén az egyetemi polgárok és a betegek legnagyobb öröme a Semmelweis Egyetem nyerte el a *Jónak lenni jó!* kampány felajánlásait, melyet a Semmelweis Fejlesztő Központ bővítésére fordítanak, hogy még több koraszülött, oxigénhiányos, rendellenességgel világra jött kisded komplex ellátását tudják biztosítani a Gyermekgyógyászati Klinika Bókay utcai részlegén.

A Hallgatói Önkormányzat is minden erejével bekapcsolódik a kampányba és kiemelt projektként kezeli számos alapfeladata mellett. Rengeteg előadással és adventi vásárral is várja az érdeklődő és adakozni vágyókat az önkormányzat. Utóbbira a HÖK mellett az öntevékeny csoportok, mint például a Budapesti Orvostanhallgatók Egyesülete (BOE), az Instruktor Öntevékeny Csoport (IÖCS) és külföldi hallgatói csoportok (ISSA, DSVS) is ki fognak települni. A vásárban páratlan karácsonyi hangulatba kerülhetnek a résztvevők, melyeket a dekoráció, a frissen sült sütemények, a csillagánizs, a fahéj illata és a zene mellett a jelenlévők őszinte lelkesedése és önzetlensége tesz majd igazán ünnepivé. A vásárban kézzel készített apróságok mellett édes és sós sütemények, különleges karácsonyi finomságok, meleg italok, forró csokoládé és tea kapható, a befolyt összeg száz százalékát a *Jónak lenni jó!* kampány számára ajánljuk fel. A szervezettek már most nagy lendülettel és energiával fogtak bele az előkészületekbe, remélve a vásár nagy sikerét. Korábbi években is nagy volt a hajlandóság az adományozásra, amiért nagyon hálás a Hallgatói Önkormányzat. Bízunk benne, hogy idén is sok jótékonykodni vágyó megmozdul, hiszen ami nekünk pár száz forint, az sokaknak nagy segítséget jelent, főleg ebben a kiemelt időszakban, mikor nehezebb megteremteni azt, amire szüksége van egy nélkülöző családnak. Reméljük, hogy az adventi vásár hagyománnyá válik, hiszen az ünnepi légkör és hangulódás mellett jótékonykodásra is lehetőség nyílik.

A karácsonyi adománygyűjtő kampányunk és az adventi vásár nemcsak hallgatóknak szól, hanem minden egyetemi polgárnak, szakdolgozónak, orvosnak, az összes munkatársnak és alumni tagnak. Bízunk abban, hogy sokan csatlakoznak hozzánk és teszik széppé valakinek a karácsonyi ünnepét!



A NET futáson kívül természetesen máskor is van lehetősége a hallgatóknak jótékonykodni: a gólyabálon és a Nemzetközi Karneválon a tombolajegyekből befolyt összeget is teljes mértékben a klinikának ajánlottuk fel. Idén kiemelkedően magas volt a tombolát vásárlók száma, ennek egyik oka a számos szponzori nyereményfelajánlás, valamint hogy a résztvevők tisztában vannak a nemes céllal.



Fiatal kutatók találkozója a Kiválóságok Estjén

Negyedik alkalommal rendezte meg a Semmelweis Egyetem Tudományos Diákköri Tanácsa (TDT) a Kiválóságok Estjét, ahol kötetlen formában találkozhattak a TDK-hallgatók a nevelőkkel és az egykori diákkörösökkel, akik ma már PhD, vagy posztdoktori kutatóként kapcsolódnak be az egyetem tudományos életébe.



Fotó: Bartha Bálint – Semmelweis Egyetem

a mentor-mentorált kapcsolatnak az eredményes munkában. Az esten négy volt TDK-hallgató mesélt tapasztalatairól, motivációiról.

Dr. **Bodor Zsanett** dietetikus, táplálkozástudományi szakember, a Dietetikai és Táplálkozástudományi Tanszék tanársegéde *A TDK-tól a PhD-ig, és tovább a mézek nyomában* című előadásában elmondta, a mézek azonosításával kapcsolatban folytatta doktori tanulmányait a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemen. Összesen 4 kari és három országos TDK-n vett részt annak idején. PhD-képzése alatt elnyerte a Roska Tamás Tudományos Előadás Díjat is.

Dr. **Bárczi Enikő** a tüdőgyógyászat mellett kötelezte el magát. Több TDK-versenyen díjazták munkáit, rektori pályázatban második helyezést ért el, elnyerte az Új Nemzeti Kiválósági Program ösztöndíját, a Nemzeti Felsőoktatási Ösztöndíjat, demonstrátorként és a Hallgatói Önkormányzat tagjaként is részt vett az egyetemi életben. Ő a Kiváló Diákkörös, mentora, dr. **Müller Veronika** pedig a Kiváló Diákkörös Nevelő címet nyerték el együtt 2019-ben. PhD-fokozatát 2020 decemberében szerezte meg.

Tasnádi Róbert – Kommunikációs Igazgatóság

A különböző karokról mintegy száz, az egyetemi, vagy országos rendezvényeken kiváló eredményeket elérő TDK-hallgatót vártak az eseményre. Dr. **Szijártó Attila** egyetemi tanár, a Sebészeti, Transzplantációs és Gasztroenterológiai Klinika igazgatója, a TDT elnöke hangsúlyozta: ezzel az eseménnyel szeretnének visszatéríteni azokra a pillanatokra, helyzetekre, amelyek a hallgatók életében kiemelkedő eredményt jelentettek a diákköri munkát illetően is, megmutatva, hogy ezek a tudományos életutak merre vezetnek, a tudományos diákköri tevékenység mennyiben járult hozzá a tudományos pályájuk kibontakozásához, és mi a szerepe

Dr. **Beliczai-Marosi Gabriella** jelenleg a Gyermekgyógyászati Klinika Bókay utcai részlegének munkatársa. Már középiskolásként becsatlakozott a tudományos diákköri munkába, az egyetemen a diákköri kutatásait a kén-hidrogén vegyületre fókuszálva, a diabéteszrel kapcsolatos patofiziológiai folyamataival összefüggésben végezte az Élettani Intézetben.

Dr. **Szanyi Szilárd** általános orvosi, fogorvosi és egészségügyi menedzser diplomát is szerzett a Semmelweis Egyetemen. Hallgatóként kiemelkedő diákköri munkája mellett elnyerte a Nemzeti Felsőoktatási Pályázatot, demonstrátorként és a Hallgatói Önkormányzat tisztségviselőjeként is részt vett az egyetemi életben.

Több mint félezer középiskolás ismerkedett a Semmelweis Egyetemmel

Kiss Melinda Katalin – Kommunikációs Igazgatóság

Minden korábbinál többen jelentkeztek, illetve vettek részt a Kerpel-Fronius Ödön Tehetséggondozó Program Tehetségnapjain, amit három év kihagyás után ismét megrendeztek. A partnereközépiskolákból érkező diákok az egyetemi klinikák, intézetek és laborok munkájába kaptak bepillantást.

Szluka Beáta, a program egyik koordinátora elmondta, a koronavírus-járvány óta először megtartott Tehetségnap a minden korábbinál nagyobb érdeklődés miatt bővült kétnaposra. Végül 510 középiskolás érkezett 30 partneriskolából, köztük például Szlovákiából is. (A legutóbbi, 2019-ben megtartott rendezvényre 300 diák érkezett). A Tehetségnap célja a leghetesebb középiskolás diákok számára vonzóvá tenni az egyetemet.

A Tehetségnapokon résztvevő diákok 10-12 fős csoportokban látogathatnak az egyetemi intézetekbe, klinikákra, laborokba, a

csoportokat egy-egy kerpeles hallgató vezeti. Az idei rendezvényen összesen 30 intézet várta az érdeklődőket. A diákok érdeklődése alapján egyébként leggyorsabban hagyományosan a sebészeti, a képalkotó és a gyermekklinikák, a patológia, a sejt és immunbiológia által meghirdetett helyek teltek be.

Az idén a szakmai előadások egyúttal a Kerpel-program Junior Akadémia programsorozatának hivatalos előadásai is voltak. Az első napon dr. **Szijártó Attila**, a Sebészeti, Transzplantációs és Gasztroenterológiai Klinika igazgatója beszélt a robotsebészetben rejlő lehetőségekről. A második napon pedig dr. **Holló Péter**, a Bőr-, Nemikórtani és Bőronkológiai Klinika igazgatójának előadását hallgathatták meg a napsugárzás bőrünkre gyakorolt hatásairól, illetve a melanóma jelentette kockázatokról. A Tehetségnap a Kerpel program ösztöndíjas hallgatóival való kötetlen beszélgetéssel zárult. A kétnapos program a középiskolák visszajelzései alapján nagy sikerrel zárult, amelyért köszönet illet minden szervezőt.

Nemzetközi kapcsolatok erősítése Londonban

A Semmelweis Egyetem delegációja, köztük dr. Merkely Béla rektor brit egyetemi oktatókkal és újságírókkal találkozott Magyarország londoni nagykövetségén.

Erdélyi Angelika – Kommunikációs Igazgatóság
Fordítás: Sánta Mária

A delegációt, köztük dr. **Merkely Béla** rektort **Kumin Ferenc**, Magyarország londoni nagykövete üdvözlölte. Ezt követően a Semmelweis Egyetem kerekasztal-beszélgetést tartott dr. **Ferdinandy Péter** kutatási és innovációs rektorhelyettes vezetésével. A kerekasztal meghívottjai dr. Merkely Béla rektor; dr. **Beatrice Busse**, a Kölni Egyetem oktatási és tanulmányi rektorhelyettese; dr. **Clive Page** farmakológia professzor és a londoni King's College Pulmonáris Farmakológiai Tanszékének igazgatója; dr. **Melanie Madhani**, a Birminghami Egyetem szív- és érrendszeri professzora; dr. **Mark Westwood**, a Barts Heart Centre orvosképzési igazgatója; dr. **Ronak Rajani**, a King's College London kardiológus tanácsadója és dr. **Maurovich Horvat Pál**, a Semmelweis Egyetem Orvosi Képzési Központjának igazgatója volt. A résztvevők a *Felsőoktatási evolúció: Kihívások, trendek és innováció – Kihívások találkozása az akadémiai és tudományos együttműködés elősegítésével* témakört tárgyalták meg. A beszélgetést követően az intézmény képviselői bemutatót tartottak a brit újságíróknak és más meghívottoknak a Semmelweis Egyetem világhírű oktatójáról és kutatásáról.

Kumin Ferenc nagykövet megnyitó beszédében kiemelte, hogy az Egyesült Királyságban jelentős magyar tudományos diaszpóra és alumni közösség él, akik fajsúlyukat felülmúlóan vesznek részt a kutatásokban, különösen a STEM és az élettudományok terén. Kitért arra is, hogy a Semmelweis név az elmúlt hónapokban a brit közönség számára is ismertebbé vált Sir **Mark Rylance** Dr. *Semmelweis* című színművének köszönhetően.

Dr. Merkely Béla a résztvevőkhöz fordulva és az idej magyar Nobel-díjasokra, dr. **Karikó Katalinra** és dr. **Krausz Ferenc**re utalva elmondta: – Bár ők tették meg a Nobel-díjas felfedezéseket, természetesen sikerük a magyar tudományra is felhívja a figyelmet. És még egy dologra: az együttműködés fontosságára.

Fotó: Mitter Mátyas – Luminosity Media



A rektor felhívta a figyelmet a Semmelweis Egyetem nemzetközi együttműködéseire olyan világhírű egyetemekkel, mint a Harvard, a Karolinska Institute és a EUniWell keretében a brit Birminghami Egyetem.

A továbbiakban semmelweises kutatók – dr. **Tárnoki Ádám** és dr. **Tárnoki Dávid**, a Semmelweis Egyetem ikerkutatói, dr. **Ruth Bowyer**, a TwinsUK kutatója és a londoni King's College munkatársa, dr. **Axel Wollmer**, a Semmelweis Egyetem Asklepios Campus Hamburgi pszichiátere és pszichoterapeutája, dr. **Michael Lewis**, a Cardiff Egyetemről, dr. **Maria Walawender**, a University College of London Lancet Countdown projektjének munkatársa, valamint dr. **Boussousou Nóra** és dr. **Boussousou Melinda**, a Semmelweis Egyetem Városmajori Szív- és Érgyógyászati Klinikájáról érkező testvérkutatók adtak elő.

Premier előtt mutatták be az egyetemen Koltai Lajos Semmelweis-filmjét

A Semmelweis Egyetem dolgozói és hallgatói láthatták itthon elsőként a Semmelweis Ignác életét bemutató filmet a Nagyvárad téri Elméleti Tömbben rendezett, premier előtti vetítésen november 28-án. Este ünnepélyes díszbemutatót tartottak, amin a film készítői, a rendező és a főszereplők is részt vettek.

Pogrányi Péter – Kommunikációs Igazgatóság

Dr. **Merkely Béla**, a Semmelweis Egyetem rektora a délutáni, egyetemi polgároknak szóló bemutató előtt megköszönte a film rendezőjének, **Koltai Lajos**nak és producerének, **Lajos Tamás**nak az alkotást, és hozzátette, megtiszteltetés, hogy az országban elsőként az egyetem falai között vetítik le a filmet.

A Nagyvárad téri Elméleti Tömb 500 férőhelyes terme teljesen megtelt a délutáni premier előtti vetítésen. Hatalmas volt az érdeklődés az egyetemi hallgatók és munkatársak részéről, a regisztráció során mintegy három óra alatt beteltek a férőhelyek. A filmet magyar nyelven, angol felirattal vetítették, mivel a külföldi diákok közül is sokan jelentkeztek.

Ugyanezen a helyszínen rendezték meg este a film ünnepélyes díszbemutatóját, amelyen részt vettek a film alkotói, Koltai Lajos rendező, **Maruszki Balázs** forgatókönyvíró, **Vecsei H. Miklós**, a címszereplő, **Nagy Katica**, a női főszereplő és **Káel Csaba** filmügyi kormánybiztos is. A díszbemutatót megtisztelte jelenlétével **Áder János**, korábbi köztársasági elnök és felesége, **Hercegh**

Fotó: Kovács Artila – Semmelweis Egyetem



Anita is. A bemutatón részt vett az egyetem több vezetője, dr. Merkely Béla rektor, rektorhelyettesek, klinikaigazgatók és más vezetők.

Folytatódott a Szénior Akadémia előadásorozata

A Semmelweis Egyetem tudománynépszerűsítő online előadásorozata során következő előadásain a koraszülöttek ellátásáról, az időskori halláscsökkenésről és a fülzúgásról, valamint az immunválasz működéséről hallhattak az érdeklődők.



Fotó: iStock

Pogrányi Péter – Kommunikációs Igazgatóság

A Szénior Akadémia kilencedik szemeszterének negyedik alkalman dr. **Szabó Miklós**, a Gyermekgyógyászati Klinika egyetemi tanára, a Neonatológiai Tanszéki Csoport vezetője a koraszülöttek korszerű ellátásáról tartott előadást, amiben kitért egyebek mellett a koraszülöttség jelentőségére, az egészséges újszülöttek igényeire, a koraszülöttek méhen kívüli élethez való adaptációjának kihívásaira, a korai és a késői szövődményekre, a megszületés előtt és a szülőszobában alkalmazott terápiás intervenciókra, valamint a korai környezet koraszülöttek fejlődésére gyakorolt hatásaira.

A koraszülöttek éretlensége miatt kialakuló akut kórállapotokról is beszélt, külön kitérve a respirációs distressz szindrómára. Felhívta a figyelmet a koraszülöttek megfelelő légzéztámogatására és a hővédelemre, valamint arra is, hogy a természetes és késői köldökzsinór-ellátásnak az érett babák és koraszülöttek esetén is jelentős előnyei vannak. Kitért az egészséges újszülöttek és a koraszülöttek agyi fejlődésének különbségeire is. Mint elmondta, a koraszülöttek több mint felében kisebb az agytérfogat az érett társakhoz képest, ami összefüggésben áll a később mutatkozó lassabb fejlődéssel és tanulási nehézségekkel. Az agyfejlődés ilyenfajta eltérései csökkenthetők a jelenleginél jobb és anyatejre alapozott táplálással, a fájdalmas beavatkozások számának csökkentésével, valamint a szülők közvetítette pozitív stimulusokkal – tehát indokolt a szülők aktív bevonása az intenzív ápolásba.

Dr. **Tamás László** előadásában hangsúlyozta, hogy a növekvő élettartammal az időskori hallásproblémák előfordulása is növekszik.

Kiemelte, hogy a szakértők szerint 2030-ra 1,9 milliárd, 2040-re 2,2 milliárd, 2050-re pedig 2,5 milliárd embernek lesz hallásproblémája. Mint elmondta, a magas hangok területén 60-70 éves korára szinte minden embernek hallásproblémája alakul ki, ami a férfiaknál egy kissé gyakoribb. Hangsúlyozta, hogy a felgyorsult hallásromlás a zajexpozíciónak köszönhető. A fül anatómiáját és működését, a hallás mechanizmusát is áttekintette.

A fülzúgásról szólva bemutatta annak objektív és szubjektív változatát. Mivel a hallókéreg működése a lelki működésekkel is kapcsolatban áll, esetenként a fülzúgás nem testi betegség, hanem lelki egyensúlyvesztésre figyelmeztető veszjelzés – mondta el, kiemelve, hogy vizsgálatok sorával lehet kizárni a szervi okokat.

Dr. **Prohászka Zoltán**, a Belgyógyászati és Hematológiai Klinika egyetemi tanára *Az immunválasz alapjai – Talán mindannyian kicsi(t) krumplik vagyunk?* címmel tartott előadást. Az egysejtűektől a növényeken és az állatokon át az emberekig minden élő szervezetnek van valamilyen immunválasza, ami ráadásul jelentős részben nagyon hasonló mechanizmusokon alapul – ismertette. Bemutatta, milyen alapvető stratégiák működnek a különböző élőlények védelmi rendszerében: szólt az elhatárolásról vagy elhatárolódásról, a mozgás korlátozásáról, valamint az elpusztításról, ezek evolúciós hátterét is bemutatta, különféle élőlényekről vett példákkal érzékeltetve. Az elhatárolásra példaként az atlanti törfarkú rákot említette, ami rendkívül érzékeny módon tud a szervezetébe került baktériumok ellen védekezni testnedveinek megalvasztásával. Hasonló molekuláris eseménysor történik például egy fikusszal, ha megsérült szárán kicsapódik egy fehér színű folyadék, ami később megszárad, a seb pedig begyógyul – magyarázta, hozzátéve, hogy ugyanennek a mechanizmusnak az emberi szervezet estén a vérárvadás a megfelelője. Kétféle válasz létezik a veszélyezett immunitáson belül, az egyik azt figyelmeztet, hogy a veszély jelen van-e, a másik pedig a veszély következményét keresi – hangzott el. Mindkettőre pontos szabályozottság jellemző, és mindkettő azonos a közeli fajokban. Ezért fogalmazott úgy előadásában, hogy *mindannyian kicsit krumplik vagyunk*, mert ugyanazok a mechanizmusok működnek az ember veszélyezett immunitásában, mint a krumpliban.

Dr. Prohászka Zoltán a hasonlóságok bemutatása után azokra a különbségekre is rátért, amelyek megkülönböztetik a gerincesek immunválaszát az alacsonyabb rendű életformákra jellemző mechanizmusoktól. Kiemelte, hogy a gerinceseknél kialakult a szerzett, vagy más néven adaptív immunitás, ami rendkívül összetett – köszönhetően a vérképzés és a másodlagos nyiroksejtek kialakulásának –, a fajok és egyedek közötti különbség jellemzi, és memóriája is van, ennek köszönhetően védőoltással is kialakítható, erősíthető.

Az előadások és a róluk készült cikkek elérhetők az egyetemi honlapon.



A mesterséges intelligenciáról szólt az első Alumni Szalon

Alumni Igazgatóság

Az Alumni Igazgatóság most induló eseménysorozatának első vendége dr. **Meskó Bertalan**, a The Medical Futurist Institute vezetője volt, aki a mesterséges intelligencia egészségügyben betöltött szerepéről tartott előadást. Az új eseménysorozat célja, hogy összekapcsolja az intézményben végzeteket, lehetőséget teremtve a szakmai kapcsolatok építésére és aktuális témákról szóló inspiráló beszélgetésekre.

Dr. Meskó Bertalan előadására több mint százan gyűltek össze a Semmelweis Szalonban. Az Alumni Igazgatóság azonban nem csak a helyszínen várta az eseménnyel kapcsolatos észrevételeket és javaslatokat, de továbbra is örömmel fogadnak minden véleményt a sorozat fejlesztésével kapcsolatban az alumni@semmelweis.hu e-mail-címen.

Az Alumni Szalon során következő, decemberi alkalmanak témája a mentális egészség, kiégés, stresszkezelés.

Dedikált időben vehetik igénybe a várandósgondozást a Semmelweis Polgárok

Kókai Dorottya – Családbarát Egyetem Központ

A terhesség egy csodálatos időszak az életben, amikor egy új élet kezd kibontakozni az anya szíve alatt. Ebben az időszakban kiemelten fontos, hogy olyan szakemberek vegyék körbe a várandós nőt, akik kiváló szaktudással és empatikus hozzáállással nyugodt babavárási időszak megéléséhez segítik hozzá a családokat. Ennek jegyében a Családbarát Egyetem Program keretében a Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika Baross utcai részlege novembertől várandósgondozást biztosít a munkatársak és hallgatók számára.

A rendelést dr. **Fehér Boglárka** szülész-nőgyógyász vezeti, aki hivatásának tekinti a kismamák és magzatuk védelmét:

– Már 10 éves koromban tudtam, hogy orvos akarok lenni. Sokszínűségének hála egész életem át tartó kihívást találok a szakmában, ezáltal megadatott nekem, hogy a munkám egyrészt a hobimmá, másrészt a hivatásommá váljon. A terhesgondozás különösen közel áll a szívemhez, itt ugyanis egyszerre a gyermek és az anya egészségét is óvhatom, így járulva hozzá a családdá váláshoz – fogalmaz a doktornő.

A várandósgondozásra szeretettel várják a munkatársakat és hallgatókat péntekenként 9-12 óra között a Szülészeti és Nőgyógyászati Klinika Baross utcai részlegén. (Előzetes bejelentkezés kötelező, az időpontfoglalót a QR-kóddal tudja megnyitni! Abban az esetben, ha esetleg nem alkalmas a meghirdetett időpont, arra is lehetősége van, hogy az általános terhesambulancián vegyen részt a vizsgálatokon bármelyik hétköznap.)

A terhességnek számos tünete lehet, ilyen az émelygés, hányinger, mellfeszülés és a legszembetűnőbb: a vérzéskimaradás.

– Amennyiben a fenti tünetek jelentkeznek, érdemes terhességi tesztet végezni. A manapság alkalmazott, otthon is használ-

BeneFit Prize 2023 – Alapítói és Családbarát különdíjjal jutalmazták az egyetemet

November 9-én tartották meg a BeneFIT Prize díjátadó gáláját, melyen a Semmelweis Egyetem nyerte el a BeneFIT Prize Alapítói különdíját, valamint a Családbarát kategória különdíját – gigavállalat kategóriában.

Kókai Dorottya – Családbarát Egyetem Központ

– Meggyőződésünk, hogy ma egy vállalat társadalmi felelősségvállalása a munkavállalói egészségkultúrán kell, hogy alapuljon, hiszen az egészséges életmódra nevelés összetársadalmi érdekvallja dr. **Mihalik Zsuzsa**, a BeneFIT Prize védjegy alapítója.

A BeneFIT Prize szemlélete egybevág az egyetem jelmondatával, valamint a Családbarát Egyetem Központ tevékenységének mozgatórugójával.

– Fáradhatatlanul törekszünk arra, hogy munkatársaink szakmai életükben és magánéletükben is kiteljesedhessenek, melynek alapja a fizikai és mentális egészségmegőrzés. Tevékenységeinkkel első sorban az a célunk, hogy munkatársaink minél elégedettebbek, boldogabbak legyenek a munkahelyükön, hogy hosszú éveken keresztül a Semmelweis Család tagjai maradjanak. A BeneFIT Prize különdíjak, valamint más védjegyeink ezen törekvések megtestesítői – fogalmazott **Adonicsné Püski Kata**, rektori kabinetvezető-helyettes és a Központ igazgatója.

A Semmelweis Egyetem munkatársai által igénybe vehető kedvezményes sport-, kulturális és szabadidős szolgáltatások köre folyamatosan bővül. A legújabbak között megtalálják a Nemzeti Táncszínház kedvezményes ajánlatát.



ható tesztek elég korszerűek a terhesség korai fázisában történő kimutatásához. Amennyiben a teszt pozitív, javasolt nőgyógyászati vizsgálaton is megerősíteni a terhességet – magyarázza dr. Fehér Boglárka.

A nőgyógyász felkeresésének ideális időpontja az elmaradt menstruáció utáni harmadik hét (mely a terhesség 7. hete). Az első ultrahangot érdemes ekkorra időzíteni, a 7. héttől már látható az embrió. Hüvelyi ultrahang vizsgálatot a terhesség 12-13. hetéig végeznek, utána hasi ultrahangfejjel történik a vizsgálat. Amennyiben a 7. heti vizsgálatot megelőzően problémát észlel, vagy bármilyen panasza van, ne habozzon azonnal felkeresni a szakembert!

A várandósgondozás célja a magzat fejlődésének és az anya egészségének követése, valamint a szülésre való felkészítés. A gondozás menetét szakmai protokollok írják elő, meghatározott kötelező vizsgálatokkal, tekintettel az egyéni és speciális körülményekre (ikerterhesség, édesanya életkora, anyai, magzati betegségek, egyéb kórelőzmények).

A terhesgondozást az egyetem szakemberei a Baross utcai Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikán végzik, ahova minden várandós Semmelweis Polgárt szeretettel várnak, a munkatársnőknek és hallgatóknak lehetőségük van arra is, hogy a klinikán hozzájáruljanak a világra gyermeküket.

A várandósgondozás biztosítása a Családbarát Egyetem Központ átfogó kismama-programjának központi eleme. Az év eleji tervek közt a program részleteinek kidolgozása áll, többek között babacsomaggal kedveskednek majd minden Semmelweis-újszülöttnék.



Az egyetem idén is ingyenes influenzaoltást biztosít a munkatársak hozzátartozóinak

November 13-tól a Gyermekgyógyászati Klinika oltópontján a Semmelweis Polgárok és közvetlen hozzátartozóiknak lehetőségük van az influenza elleni vakcina (3Fluat) térítésmentes beadatására. A védőoltás minden 3 év feletti gyermeknek és felnőttnek javasolt, különös tekintettel az alapbetegséggel élőkre.

A klinika oltópontján korlátozott számban elérhető a vakcina, ezért előzetes időpontfoglalás szükséges, mely a lenti QR-kód beolvasásával és az "Influenzaoltás"-t kiválasztva lehetséges. Az oltás beadásához az oltandó személy TAJ- és lakcímkártyájára, személyi igazolványára és lehetőség szerint az oltási könyvére van szükség.

A Gyermekgyógyászati Klinika oltópontjának címe: Bókay János u. 54. (bejárat a Bókay utca felől).



Semmelweis University offered an introductory course on business of health care innovation

The course entitled “The Business of Health Care Innovation – From Research Idea to Market Product” was held at Semmelweis University for young clinicians, PhD students, postdoctoral fellows and residents.



Foto: Barta Balint – Semmelweis Egyetem

The course gave an introduction to the basic business principles, skills, and language needed to engage in the 21st century business world. The ethical and societal aspects of the health care market and the entrepreneurial spirit that complements high-quality academic work were also covered.

The one-week training included presentations by university staff, international guest speakers and invited experts. **David N. Bernstein** is a Senior Researcher at Harvard Business School, an orthopedic surgery resident physician in the Harvard Combined Orthopedic Residency Program (HCORP), and a Clinical Fellow at Harvard Medical School. **Victor A. Lavi** is the Senior Director for Research & Development at OrthoPediatrics (NASDAQ: KIDS), a world leader in pediatric orthopedic surgery medical devices, a medical device innovator and entrepreneur specializing in product development, strategy and business development, and marketing. At the opening ceremony, in recognition of their professional contribution, Rector Dr. **Béla Merkely** awarded course developer David N. Bernstein the title of Visiting Professor, while Victor A. Lavi was presented with a Rector's appreciation certificate.

Semmelweis University in London

On 21st of November, a delegation from Semmelweis University met British university academics and journalists at the Embassy of Hungary in London.

After the rector's presentation to Semmelweis University's history and education, Semmelweis researchers and their British university colleagues provided insights into some of their most exciting and relevant research projects.

A more detailed version of this article can be found on the Semmelweis website.



Foto: Matyas Mitter

Seven honorary doctorates awarded at this year's Doctor Honoris Causa ceremony

For the 48th time since 1967, Semmelweis University has recognized the achievements of internationally renowned professors with active links to the institution. This year, seven prominent figures were awarded honorary doctorates at a ceremony held in the Semmelweis Salon:

Ralf Konrad Bergmann, Guest Professor of Molecular Imaging at the Department of Biophysics, Semmelweis University; **Robert Hatala**, Professor of Cardiology, National Institute of Cardiovascular Diseases; **Gerd Heusch**, Professor of Pathophysiology, Essen University; **Dimitrios Lamprou**, Professor of Pharmacy, Queen's University Belfast; **Kaan Orhan**, Professor of Dentomaxillofacial Radiology, Ankara University; **Hendrik Scholl**, Professor of Ophthalmology, University of Basel; and **Martin Werner**, Professor of Pathology, University of Freiburg.

As Rector Dr. **Béla Merkely** recalled in his speech, “for scientific fame, one must work hard, with persistent, consistent work and diligence – and then one must also maintain the acquired glory, proving excellence over and over again. And only the best can do that.” He stressed that owing to the new honorary doctors, the university is expanding with new excellent citizens, and because of this, the Hungarian scientific life is further enlivened.

A more detailed version of this article can be found on the Semmelweis website.



In the framework of the event, Semmelweis University held a roundtable discussion on the subject of Higher Ed Evolution: Challenges, Trends, and Innovation – Meeting Challenges by Fostering Academic and Scientific Collaboration, led by Dr. **Péter Ferdinandy**, Vice-Rector for Science and Innovations.

Following the thought-provoking session, British journalists and invitees received an introduction to Semmelweis University's world-renowned education and research. As Ambassador **Ferenc Kumin** highlighted, “Due to their brilliance, especially in the STEM and life sciences, Hungary punches way beyond our weight. It is one of the Embassy's top priorities to support Hungarian science by nurturing the connection to the Hungarian diaspora, fostering Hungarian-UK scientific connections, and supporting Hungarian academic institutions in the UK.”

Asklepios Medical School ist Gastgeberin der Mitgliederversammlung und des Kongresses des Verbandes der Privaten Hochschulen e. V.

Unter dem Motto „KI und Employability – Wegbereiter in die Arbeitswelt von morgen?“ fand im November die Mitgliederversammlung und der Kongress des Verbandes der Privaten Hochschulen e. V. (VPH) im Veranstaltungszentrum „Georgie“ auf dem Gelände der Asklepios Klinik St. Georg statt. Als Gastgeberin der Veranstaltung öffnete die Asklepios Medical School in Hamburg ihre Türen und bot den Teilnehmer:innen die Möglichkeit, zwei Virtual Reality Terminals für das Simulationstraining praktischer medizinischer Fertigkeiten im campuseigenen Skills Lab zu testen.

Prof. Dr. **Ottmar Schneck**, Vorstandsvorsitzender des Verbandes der Privaten Hochschulen e. V. (VPH), begrüßte die rund 100 anwesenden Präsident:innen, Rektor:innen, Kanzler:innen und Vertreter:innen privater Hochschulen in Deutschland. Sodann übergab er das Wort an PD Dr. med. **Sara Sheikhzadeh**, Asklepios-CMO und Geschäftsführerin der Asklepios Medical School GmbH (AMS), sowie an Dr. phil. **Thorsten Thiel**, Geschäftsführer der AMS, die den Asklepios Gesundheitskonzern sowie den Asklepios Campus Hamburg der Semmelweis Universität (ACH) mit seinem Angebot für ein klinisches Medizinstudium kurz vorstellten: „Wir freuen uns sehr, als Mitglied des VPH dessen Arbeit zu unterstützen und gemeinsam Lehre, Forschung und Studium an privaten Hochschulen in Deutschland voranzutreiben.“

Ulrich Freitag, Geschäftsführer des VPH, und Prof. Dr. Ottmar Schneck führten gemeinsam durch die weitere Veranstaltung, die neben der Mitgliederversammlung auch den diesjährigen VPH-Kongress umfasste. Unter dem Titel „Künstliche Intelligenz (KI) und Employability – Wegbereiter in die Arbeitswelt von morgen?“ behandelte der Kongress gleich zwei Themenschwerpunkte, die sowohl an der Asklepios Medical School als auch beim Asklepios Konzern als Hamburgs größten privaten Arbeitgeber hochaktuell sind.



PD Dr. med. Sara Sheikhzadeh und Dr. phil. Thorsten Thiel stellen den Asklepios Gesundheitskonzern sowie den Asklepios Campus Hamburg der Semmelweis Universität (ACH) mit seinem Angebot für ein klinisches Medizinstudium vor

KI nicht nur am Asklepios Campus Hamburg, sondern bei allen privaten Hochschulen ein wichtiges Thema

Zunächst widmeten sich die Teilnehmer:innen dem Potenzial und den Grenzen von KI in der Hochschulbildung – sehr zur Freude der am Kongress teilnehmenden Vertreter:innen des ACH, darun-



Elisa Jannsen im Gespräch beim VPH-Kongress

ter **Elisa Jannsen**, Leiterin der Studentischen Angelegenheiten, **James Oxley**, Leiter IT und Digitalisierung sowie **Yvonne Atieno**, Referentin Personal und Organisationsentwicklung am ACH. Sie hatten sich auf Einladung von Dr. phil. **Thorsten Thiel** gemeinsam mit neun Expert:innen aus den Bereichen Medizin, KI, Digitalisierung, EduTech sowie Lehre und Forschung erst im September in der vom ACH veranstalteten Podiumsdiskussion und Zukunftswerkstatt „KI in der Medizinischen Aus- und Weiterbildung“ mit dem komplexen Thema auseinandergesetzt.

Beim zweiten Kongress-Schwerpunkt „Employability“ diskutierten die Teilnehmer:innen unter anderem, ob die Absolvent:innen der Hochschulen fit für die heutige Arbeitswelt sind und welche Anforderungen das Thema Arbeitsmarktfähigkeit an die Privaten Hochschulen heute stellt.

Open House an der AMS

Direkt im Anschluss an den Kongress lud die Asklepios Medical School alle Interessierten zum „Open House“ ein und bot eine Führung durch die Räumlichkeiten des Campus an. Wer wollte, konnte die beiden Virtual Reality Terminals für das Simulationstraining praktischer medizinischer Fähigkeiten im campuseigenen Skills Lab trainieren. Seit Beginn dieses Herbstsemesters stehen die VR-Terminals des Hamburger Virtual Education Anbieters VIREED den Studierenden am ACH zur Verfügung. Sie sind eine innovative Ergänzung zu den Angeboten des Skills Lab am ACH, in dem Studierende sowohl in Praxiskursen als auch selbstständig praktische medizinische Kompetenzen erwerben.

Weitere Berichte und Bilder auf www.asklepios.com/ach sowie auf Instagram (@asklepioscampushamburgofficial) und LinkedIn.



Elhunyt dr. Schaff Zsuzsa

Életének 81. évében elhunyt dr. Schaff Zsuzsa, a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar egykori II. Sz. Patológiai Intézetének korábbi igazgatója, a Patológiai, Igazságügyi és Biztosítási Orvostani Intézet (PIBOI) professor emeritusa, Széchenyi-díjas patológus professzor, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja.



Mély fájdalommal, megrendülten tudatjuk, hogy kitartással és méltósággal viselt betegség után, életének 81. évében elhunyt dr. **Schaff Zsuzsa**, a Semmelweis Egyetem Általános Orvostudományi Kar egykori II. Sz. Patológiai Intézetének korábbi igazgatója, a Patológiai, Igazságügyi

és Biztosítási Orvostani Intézet (PIBOI) professor emeritusa, Széchenyi-díjas patológus professzor, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja.

Dr. Schaff Zsuzsa hazai és nemzetközi viszonylatban is elismert patológusnak számított a daganatkeltő vírusokkal és ezek sejtekre gyakorolt hatásával, valamint a májbetegségekkel összefüggésben a hepatitis B- és hepatitis C-vírus daganatkeltő hatásának kutatásában elért kimagasló tudományos eredményeinek köszönhetően. Amerikai munkatársaival együtt jelentős szerepet játszott a hepatitis C-vírus azonosításában. Kezdetektől fogva részt vett a hazai májtranszplantáció patológiai vizsgálataiban, a májrákokra vonatkozó patológiai megállapításai a nemzetközi kézikönyvekben alapirodalomként szerepelnek.

Professzor asszony élete és hazai munkássága több mint hatvan éven keresztül egyetlen intézményhez, a Semmelweis Egyetemhez kötődött. Szakmai pályafutását az akkori I. Sz. Patológiai és Kísérleti Rákkutató Intézetben kezdte, és az ott eltöltött bő három évtized alatt végigjárta a tudományos ranglétrát és 1988-ban egyetemi tanári kinevezést nyert. 2000-2008 között a Patológiai, Igazságügyi és Biztosítási Orvostani Intézet jogelődjének, a II. Sz. Patológiai Intézetnek volt igazgatója, majd intézetvezetői megbízásának végeztével igazgatóhelyettesként, professzorként, majd professor emeritaként fáradhatatlanul folytatta kutatásait. Végig nagy munkabírással és lelkesedéssel dolgozott tovább a betegekért, kollégáiért és intézetünkért.

Dr. Schaff Zsuzsa személyes irányítása alatt patológusok és kutatók több generációja nőtt fel és kapott feledhetetlen képzést, szakmai és emberi irányítást. Professzor asszony elvülhetetlen érdemeket szerzett a modern patológiai módszerek intézeti és tágabb értelemben magyarországi bevezetésében, az elektronmikroszkópiától kezdve az immunhisztokémián át a molekuláris patológiáig. Munkássága során mindig a betegek és a szakmai közösség szolgálatát tartotta szem előtt.

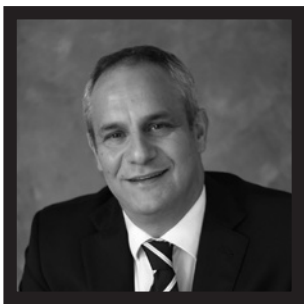
A Semmelweis Egyetem saját halottjának tekinti egykori professzorát, aki elvülhetetlen érdemeket szerzett a magyar patológiának és a Semmelweis Egyetemnek egyaránt.

Emlékét szívünkben őrizzük, mindennapi munkánk során igyekezni fogunk méltónak lenni örökségéhez!

Dr. Kiss András, Patológiai, Igazságügyi és Biztosítási Orvostani Intézet

Elhunyt dr. Vörös Péter

Életének 50. évében elhunyt dr. Vörös Péter egyetemi adjunktus, a Semmelweis Egyetem Gyermekgyógyászati Klinika Bókay utcai részlegének gyermekbészéje.



Dr. **Vörös Péter** a Semmelweis Egyetem Gyermekgyógyászati Klinikájának munkatársa, pályatárs és barát 2023. november 20-án megtért Teremtőjéhez. Reménykedtünk, mert mindannyiunkat a remény éltet, de fél éve tudtuk, hogy nagy a baj. November 20-án Péter elment és most már egy másik dimenzióból tekint ránk. Egy tehetséges gyermekbész, akinek

gyermek szájai, sőt ezrei köszönhetik életüket, elment közülünk. A család, a gyermekklinika közössége próbálja feldolgozni a megváltoztathatatlant.

Kedves Péter, önző módon most mindenki magára gondol, hiszen az itt maradók érzik és élnek meg a veszteséget. Ki fog ott állni a kollégákkal a műtőasztal mellett a nehéz eseteknél, kivel fogjuk megbeszélni és együtt megoldani a gyermekgyógyászati-gyermekbészeti problémákat? Hiszen nemcsak az általános gyermekbészethetben voltál kiváló, hanem előbb a kora- és újszülött sebészethetben mélyültél el, majd később a sebészeti ellátást igénylő gyermekkori gyulladásozó bélbetegségek és a gyermekmájsebészeti specialistája lettél. A közvetlen megállapítás mellett pedig a kutatólaboratóriumban is sokszor megfordultál. Így a klinikumban és a laboratóriumban végzett együttes munkának köszönhetően szereztél PhD-fokozatot.

Most, hogy elmentél, első gondolatunk, hogy minket ért veszteség.

Pedig arra kellene gondolnunk, hogy évekig itt voltál velünk, lehetőségünk volt megismerni téged, tanulni tőled és hálásnak kell lennünk, hogy a gyermekklinika családjának tagja voltál. Szakmai tudásod sokan ismertük és elismertük mi kollégák és a rászoruló családok is. De vajon hányan tudják, hogy szenvedélyes könyvgyűjtő voltál, hogy értetted, megbecsülted és gyűjtötted az értéket? Egy olyan ember voltál, aki az egyre inkább értékvesztett világban is tudtad, hogy mi a valós érték.

Kedves Péter, csöndes a klinika és csöndes a műtő. Nem lesz több bemosakodás, nem lesz több nehéz műtét. Legalábbis nem itt és nem most. Mégis biztos vagyok benne, hogy itt leszel, vezeted a fiatal gyerekbészek kezét és segíted a gyermekgyógyászokat a döntések meghozatalában.

A gyerekek és családok, akik az életüket köszönhetik neked, majd így mesélik gyermekeiknek és unokáiknak: *egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy doktor bácsi...* És a mese nélküled, de mégis veled megy tovább.

Kedves Péter, **Arany János** szavaival veszünk egy időre búcsút tőled:

*Midőn a roncolt anyagon / Diadalmas lelked megállt; /
S megnézve bátran a halált, / Hittel, reménnyel gazdagon /
Indult nem földi úton, / Egy volt közös, szent vigaszunk /
A LÉLEK ÉL: találkozzunk!*

Isten veled Péter!

Dr. Vörös Pétert a Semmelweis Egyetem saját halottjának tekinti.

Dr. Szabó Attila, Semmelweis Egyetem, Gyermekgyógyászati Klinika

A SEMMELWEIS KIADÓ TAN- ÉS SZAKKÖNYVEI

Fogorvosi tan- és szakkönyvek

Könyveink megvásárolhatók a Legendus Könyvesboltban, illetve a Lira Kereskedelmi hálózaton belül az egész országban, de egyre nagyobb igényt elégít ki webshopunk is.

Prof. Dr. Vajdovich István

ALKALMAZOTT DENTÁLIS IMPLANTOLÓGIA

A könyv célja nem csupán az alapvető ismeretek átadása, hanem a szakterület részletes és mélyreható megértésének elősegítése. A szerző célja, hogy olvasóinak valódi, gyakorlatban is alkalmazható tudást nyújtson, mellyel hidat képez az elméleti és a valós klinikai környezet között, ami minden fogászati implantológiai szakember számára nélkülözhetetlen.

A könyv megjelenését a Magyarországon elsőként beültetett Denti Diakor implantátum 40. évfordulója inspirálta.

■ 125x200 mm ■ 256 oldal ■ Ára: 7500 Ft



Dr. Rózsa Noémi Katinka, Dr. Gábris Katalin, Dr. Tarján Ildikó (szerk.)

GYERMEK- ÉS IFJÚSÁGI FOGÁSZAT

ÚJ!



A könyvben a szerzők összefoglalják 0–18 éves korig a fiatal páciensek fogainak és nyálkahártyájának lehetséges elváltozásait, betegségeit, azok megelőzését és a kezelés különböző módjait, hangsúlyozva pl. a pszichés előkészítést, a fájdalomtalan beavatkozást, a prevenciót, a non- és minimál-invazív eljárások alkalmazásának fontosságát. Összefoglalják az eddig is ismert, jól bevált fogászati beavatkozásokat, kombinálva a ma rendelkezésre álló legújabb ismeretek, anyagok és technikák (pl. digitalizáció) felhasználásával. A szerzők ajánlják a könyvet a graduális képzésben részt vevő hallgatóknak, a szakvizsgára készülő kollégáknak és a különböző korú páciensekkel foglalkozó gyermek- és ifjúsági, valamint család-fogorvosoknak, remélve, hogy a tanulásban, ismereteik felfrissítésében és a gyakorlati munkában is segítségükre lesz pácienseik minél jobb ellátásában.

■ A4 ■ 424 oldal ■ Ára: 16500 Ft

Könyvek

E-könyvek

Folyóiratok

Apropó

Poszter Box

Semmelweis Kiadó

1089 Budapest, Nagyvárad tér 4.

LEGENDUS KÖNYVESBOLT

1089 Budapest, Nagyvárad tér 4.

Tel.: 210-4408, 459-1500/56353

E-mail: info@semmelweiskiado.hu

w w w . s e m m e l w e i s k i a d o . h u



A SEMMELWEIS KIADÓ MUNKATÁRSAI
BÉKÉS KARÁCSONYT
ÉS BOLDOG ÚJ ÉVET KÍVÁNNAK!